

**ANALIZA GOSPODARKI LEŚNEJ
ZA OKRES OBOWIĄZYWANIA
PLANU URZĄDZENIA LASU
01.01.2017 - 31.12.2026
W NADLEŚNICTWIE TRZEBCINY**

Podpis Nadleśniczego

**Stanisła
w Śpica**

Elektronicznie
podpisany przez
Stanisław Śpica
Data: 2026.09.29
07:22:30 +02'00'

Trzebciny, 28 września 2026 r.

Spis treści:

1. Stan posiadania	7
2. Użytkowanie lasu	11
2.1. Użytkowanie rębne	14
2.2. Użytkowanie przedrębne	16
3. Hodowla lasu	26
3.1. Odnowienia oraz podsadzenia i dolesienia	26
3.2. Poprawki i uzupełnienia	28
3.3. Pielęgnowanie upraw	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
3.4. Pielęgnowanie młodników	29
3.5. Selekcja i nasiennictwo	29
3.6. Gospodarka szkółkarska	29
3.7. Uprawy pochodne	30
4. Wpływ wykonanych zabiegów gospodarczych na stan lasu	31
4.1 Wielkość zasobów drzewnych	31
4.2 Ocena upraw i młodników	33
5. Stan sanitarny lasu i ochrona lasu	34
5.1. Rozmiar szkód w lasach spowodowanych przez czynniki biotyczne, abiotyczne i antropogeniczne	36
5.2. Szkody spowodowane przez pożary	44
5.3. Szkody powodowane przez szkodniki owadzie i grzyby patogeniczne	46
5.3.1. Szkodniki owadzie	46
5.3.2. Grzyby patogeniczne	48
5.4. Szkody powodowane przez zanieczyszczenie środowiska	49
5.5. Szkody powodowane przez czynniki abiotyczne	49
6. Użytkowanie uboczne	51
6.1. Gospodarka łowiecka	51
7. Ochrona przyrody	56
7.1 Ochrona różnorodności biologicznej	56
7.2 Kształtowanie stref ekotonowych	56
7.3 Kształtowanie stosunków wodnych	57
7.4 Postępowanie w obiektach objętych ochroną i formy ochrony przyrody	57
7.5 Cenne siedliska przyrodnicze	63
7.6 Stanowiska cennych roślin i zwierząt	64
8. Wnioski wynikające z porównania powierzchni leśnej i zasobów drzewnych w kolejnych planach urządzania lasu	66

9. Promocja i edukacja	67
10. Stan infrastruktury leśnej	69
10.1 Gospodarka nieruchomościami	69
10.2 Działalność inwestycyjno-remontowa	70
10.3 Kompleksowy projekt adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu - mała retencja nizinna	72
11. Podsumowanie	73
12. Uwagi końcowe	73

W niniejszym opracowaniu przedstawiono analizę wykonania Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Trzebciny, zatwierdzonego na lata 2017-2026.

Analiza została sporządzona zgodnie z § 96 ust. 3 Instrukcji Urządzania Lasu cz. 1, zatwierdzonej Zarządzeniem nr 116 Dyrektora Generalnego LP z dnia 14 grudnia 2023 roku.

WSTĘP

Analizę gospodarki leśnej za mijający okres opracowano na podstawie zrealizowanych zadań gospodarczych za 10 lat, zawartych w PUL dla Nadleśnictwa Trzebciny na lata 2017 – 2026. Wykonanie za rok 2026, przyjęto w wysokości wynikającej z planu rocznego. Dane statystyczne przyjęto według stanu na 28.09.2026 r.

Nadleśnictwo Trzebciny dzieli się na dwa obręby leśne, podzielone na 12 leśnictw, w tym szkółkę leśną Wydry. Gospodarka łowiecka prowadzona jest na terenie 8 obwodów łowieckich wydzierżawionych 8 Kołom Łowieckim z czego dwa (Brzeziny i Kotlina) nadzorowane są przez sąsiednie Nadleśnictwa.

Nadleśnictwo położone jest w północnej części Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu, na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego, na terenach powiatów: świeckiego (gminy: Drzycim, Lniano, Osie), oraz tucholskiego (gminy: Cekcyn, Śliwice). Siedziba nadleśnictwa znajduje się w Trzebcinach.

Od północy sąsiaduje z Nadleśnictwem Lubichowo (RDLP Gdańsk), od południa z Nadleśnictwem Zamrzenica, oraz na niewielkim odcinku z Nadleśnictwem Dąbrowa. Od zachodu graniczy z Nadleśnictwem Tuchola oraz Woziwoda, a od wschodu z Nadleśnictwem Osie.

RDLP Toruń

Różnica wysokości na obszarze nadleśnictwa wynosi około 45 m – od poziomu ok. 68 m n.p.m. do ok. 113 m n.p.m..

Nadleśnictwo leży w dorzeczu rzeki Wisły z jej największym lewobrzeżnym dopływem na omawianym obszarze – rzeką Wdą (Czarną wodą) do której uchodzą wszystkie ciek wodne występujące na jego terenie. W granicach nadleśnictwa znajduje się 8 jezior oraz Zalew Żurski, który powstał przez sztuczne spiętrzenie rzeki Wdy.

Zgodnie z regionalizacją przyrodniczo-leśną, Nadleśnictwo Trzebciny położone jest w Krainie III Wielkopolsko-Pomorskiej, w mezoregionach Borów Tucholskich i Wysoczyzny Świeckiej. Podstawową formą rzeźby terenu są równiny sandrowe. Ważnym elementem fizjografii terenu są również obniżenia wytopiskowe i rynny glacialne. Wypełniają je utwory holoceniowe, w tym głównie torfy o miąższości od 0,5m do około 3m. W niewielkich płatach występują tu również osady jeziorne (gytie) i utwory deluwialne.

1. Stan posiadania

W okresie obowiązywania PUL na lata 2017 - 2026 stan gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Trzebciny zwiększył się o 44,6149 ha.

Rozmiar zmian, które nastąpiły w stanie posiadania gruntów, zarządzanych przez Nadleśnictwo Trzebciny w okresie od 01.01.2017 r. do 31.12.2026 r. wg stanu na 28.09.2026 r. przedstawiają poniższe tabele.

Zestawienie gruntów nabytych przez Nadleśnictwo Trzebciny

Lp.	Zgoda DGLP (znak sprawy)	Data zgody DGLP	Data zakupu (aktu notarialnego/ugody lub innego rozstrzygnięcia sądowego lub administracyjnego)	Nr działki	Pow. działki [ha]	Kod kategorii użytku
1	ES.2280.149.2022.SS	2022-04-27	2022-05-16	204/5, 206/6, 206/8, 206/14	14,1700	Ls
2	MG.2280.445.2022.SS	2022-10-26	2023-02-10	124	1,6500	N
3	MG.2280.451.2023SS	2023-06-11	2023-08-02	144/2	1,5195	Ls, Ps, Ws
4	MG.2280.451.2023SS	2023-06-11	2023-08-02	145	0,1200	Ls
5	MG.2280.451.2023SS	2023-06-11	2023-08-02	146	0,7300	Ls
6	MG.2280.451.2023SS	2023-06-11	2023-08-02	154/5	6,6100	Ls, R
7	OG.2280.480.2024SS	2024-08-05	2024-08-30	66/2	3,5939	Ls, Ps
8	OG.2280.480.2024SS	2024-08-05	2024-08-30	132/3	3,4767	Ls, R, Ł, Ps, N
9	OG.2280.480.2024SS	2024-08-05	2024-08-30	154	2,6000	Ls, R, W
10	OG.2280.876.2024.LC	2024-12-11	2025-01-13	199/1	4,1960	R, Ls, R
11	OG.2280.912.2024.ŁC	2024-12-18	2025-02-10	82/1	1,8100	R, Ls, R, Ls, W, Ł
12	OG.2280.576.20256.KB	2025-07-30	2025-08-21	15/3	0,8578	R, Ls, R
13	ZS.2280.1.295.2026.MO	2026-09-24	2026-09-25	221	3,2810	Ls, Ł

Zestawienie gruntów zbytych przez Nadleśnictwo Trzebciny

Lp.	Podstawa prawna	Nr biuletynu/ zgoda (zn.spr.)	Data zbycia	Nr działki	Pow. działki [ha] (udział)	Kod ka- tegorii użytku
1	UoL art..40a	11(287)	18.01.2017	479	0,2369	B
2	UoL art. 38 ust. 1 pkt. 1-4	ZS- 2121/78/2003	24..11.2020	492	0,2672	Bi
3	UoL art.. 40a	1(349)	21.11.2026	476	0,1687 (5909/30205)	B
4	UoL art.. 40a	1(349)	5.07.2022	476	0,1687 (17283/30205)	B
5	UoL art.. 40a	1(349)	5.07.2022	476	0,1687 (7013/30205)	B
6	UoL art.. 40a	11(287)	2.08.2017	495	0,0325	B
7	UoL art.. 40a	1(313)	21.02.2019	405/2	0,2016	B

Zestawienie zmian powierzchniowych ogółem w Nadleśnictwie Trzebciny

Wyszczególnienie	Nadleśnictwo Trzebciny (ha)
Stan wyjściowy na dzień 01.01.2017 r.	16611,31
Zmiany Powierzchniowe	43,21
Stan na dzień 28.09.2026 r.	16654,52

Przyczyny zmian powierzchniowych

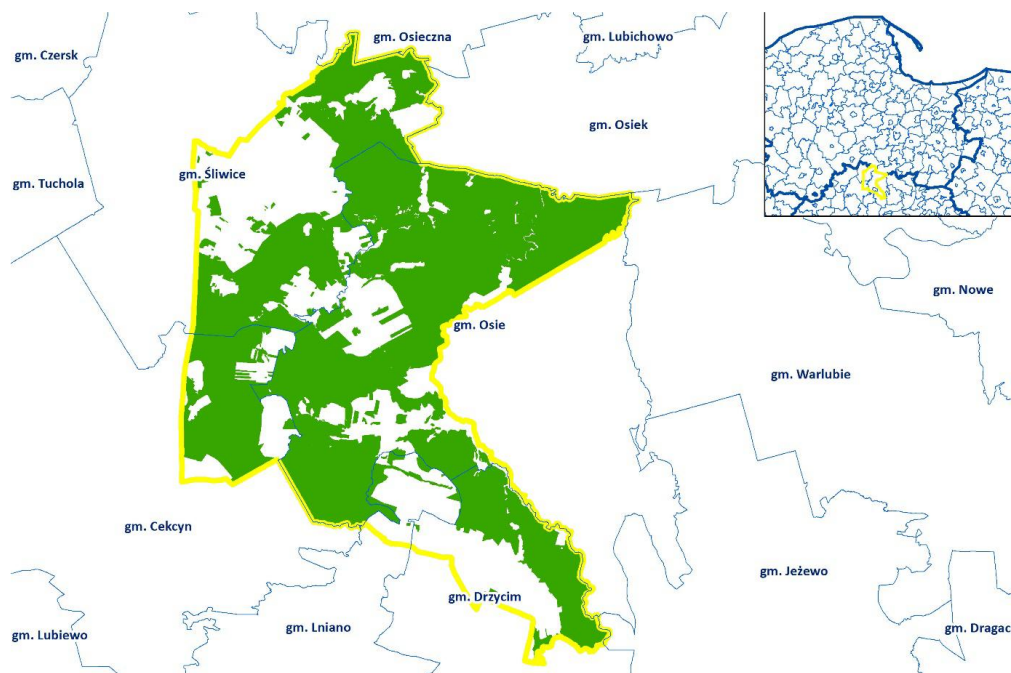
Zmiany w stanie posiadania mające wpływ na zwiększenie powierzchni ogólnej nadleśnictwa spowodowane zostały nabyciem nieruchomości w trybie art. 37, 37a ustawy o lasach oraz pracami geodezyjnymi.

Zestawienie zmian w stanie posiadania według kategorii gruntów

Kategoria gruntu	Pow. Nadleśnictwa		Różnica
	Stan na:		
	1.01.2017	28.09.2026	
	[ha]	[ha]	[ha]
Lasy	15862,3482	15900,9424	38,5942
Grunty zadrz. i zakrzewione	4,4002	4,5202	0,12
Użytki rolne	368,4362	372,3234	3,8872
Grunty zabudowane	13,2765	14,1149	0,8384
Użytki ekologiczne	113,3438	76,24	-37,1038
Tereny różne	51,2657	50,9941	-0,2716
Nieużytki	184,2046	221,3587	37,1541
Grunty pod wodami	14,03	14,03	0
R-m	16611,3052	16654,5237	39,9375

Na terenie Nadleśnictwa Trzebciny nie występują współwłasności gruntowe. Nadleśnictwo ma uregulowane księgi wieczyste dla gruntów o powierzchni – 16654,52 ha, co stanowi 100 % całkowitej jego powierzchni.

Zasięg terytorialny Nadleśnictwa Trzebciny

Podział administracyjny Nadleśnictwa Trzebciny

Województwo	Powiat	Gmina	Obręb ewidencyjny
Kujawsko - Pomorskie	Świecki	Lniano	0001 Brzemiona
			0010 Mszano
			0014 Zalesie Szlacheckie
		Drżycim	0006 Drżycim
			0014 Sierostaw
			0015 Sierostawek
			0017 Wery
		Osie	0003 Łązek
			0005 Nadl Sarnia Góra
			0006 Nadl Szarłata
			0008 Pruskie
			0010 Stara Rzeka
			0011 Tleń
			0013 Wierzchy
	Tucholski	Cekcyn	0005 Ludwichowo
			0006 Małe Gacno
			0011 Trzebciny
			0015 Zdroje
		Śliwice	0001 Brzeźno
			0002 Brzozowe Błota
			0004 Laski

			0005 Linówek
			0006 Lińsk
			0008 Lisiny
			0010 Łąski Piec
			0011 Łoboda
			0015 Śliwice
			0016 Śliwiczki

2. Użytkowanie lasu

Omówienie istotnych różnic w zakresie cięć rębnych i pielęgnacyjnych - w ha i m³ grubizny.

Analiza wykonania powierzchniowego i miąższościowego etatu cięć użytków rębnych i przedrębnych z uwzględnieniem rozmiaru użytków przygodnych została przedstawiona poniżej w formie tabelarycznej.

Według założeń PUL na lata 2017 - 2026 etat miąższościowy w użytkowaniu rębnym miał wynosić 496 554 m³, a etat w użytkowaniu przedrębnym 408 000 m³ grubizny netto. Etat powierzchniowy dla użytków przedrębnych został wyznaczony na 10 271,91 ha.

Szkody spowodowane przez silne wiatry w drzewostanach Nadleśnictwa Trzebciny wystąpiły przede wszystkim w latach 2017 i 2022. W 2017 roku w wyniku tych zjawisk pozyskano 6 456 m³ drewna z wywrotów i złomów. Znacznie większe straty odnotowano w 2022 roku, kiedy uprzątnięcie wywrotów i złomów, głównie w drzewostanach sosnowych, pozwoliło pozyskać 26 911 m³ drewna.

Skutki silnych wiatrów nie ograniczały się jedynie do powstawania wywrotów i złomów, które występowały we wszystkich klasach wieku drzewostanów. Na rozległych powierzchniach doszło również do uszkodzenia systemów korzeniowych drzew, co znacząco obniżyło ich odporność na suszę i wysokie temperatury oraz zwiększyło podatność na zasiedlanie przez szkodniki wtórne.

Osłabione drzewostany sosnowe stworzyły sprzyjające warunki do rozwoju szkodników wtórnych, w szczególności przypłaszczka granatka. Zjawisko to było szczególnie widoczne w drzewostanach uszkodzonych w 2022 roku, które wcześniej zostały osłabione przez żer larw II generacji borecznika sosnowca. W celu poprawy stanu sanitarnego lasów na znacznych powierzchniach prowadzono cięcia przygodne polegające na

usuwaniu posuszu. Pozyskane w ten sposób drewno zwiększyło miąższość przygodnych użytków przedrębnych.

Utrzymywanie właściwego stanu sanitarnego, a tym samym trwałości lasu, wymagało intensywnych cięć sanitarnych, zwłaszcza w drzewostanach porządkowanych po szkodach od wiatru, oraz na powierzchniach, gdzie osłabienie defoliacją przez szkodniki pierwotne sosny oraz przez niekorzystny układ warunków pogodowych (susza, wysokie temperatury) zakłóciło procesy regeneracyjne i odpornościowe sosny. Zabiegi sanitarne prowadzone były głównie w ramach TPN i jako cięcia przygodne. Zakłóciło to realizację planowanych w PUL na lata 2017-2026 obligatoryjnych zabiegów pielęgnacyjnych (TP) w ujęciu powierzchniowym i miąższościowym.

Zestawienie pozyskanego drewna w latach 2017 - 2026 według kategorii cięć ogółem w nadleśnictwie przedstawiono w poniższej tabeli.

Zestawienie pozyskanego drewna za ubiegły okres według kategorii cięć i poszczególnych lat w porównaniu do etatów dla Nadleśnictwa Trzebciny (wg IUL - Tabela VII):

Rok kalen- darzowy	Użytki												
	Rębne						przedrębne						ogółem m³
	ha	m³	pozostałe rębne m³	przygodne m³	CSS m³	razem m³	czyszczenia		trzebieże		przygodne m³	razem m³	
							ha	m³	ha	m³			
1	2	3	4	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
wykonanie za ubiegły okres według lat													
2017	154,46	31 983	2 757	1 441	365	36 546	0	17	1 253,06	41 435	5 015	46 467	83 013
2018	190,85	45 931	453	1 173	1 096	48 653	4,01	41	941,57	32 135	2 954	35 130	83 783
2019	181,47	40 930	4	1 232	1 048	43 214	4,22	11	1 003,57	36 255	2 547	38 813	82 027
2020	231,84	48 216	54	746	398	49 414	0	28	1 029,55	39 347	3 759	43 134	92 548
2021	279,76	61 350	0	1 125	0	62 475	0	0	772,07	26 636	3 324	29 960	92 435
2022	169,60	37 837	19	4 595	944	43 395	0	3	828,83	32 815	22 316	55 134	98 529
2023	206,63	48 148	0	718	243	49 109	7,39	66	990,84	40 720	4 245	45 031	94 140
2024	207,81	44 081	7	621	1 413	46 122	3,8	6	1 084,51	47 496	3 211	50 713	96 835
2025	172,62	37 206	0	303	938	38 447	0	0	1 033,11	42 542	1 724	44 266	82 713
2026	189,93	36 559	140	1 281	1 400	39 380	1,67	14	477,15	15 590	3 748	19 352	58 732
Suma:	1 984,97	432 241	3 434	13 235	7 845	456 755	21,09	186	9 414,26	354 971	52 843	408 000	864 755
Etat za okres ubiegły	2 073,61	496 239	315	0	0	496 554	32,83	162	10 239,08	407 838	0	408 000	904 554
% wykonania	95,72	87,10	1 090,16	-	-	91,98	64,24	114,81	91,94	87,04	-	100	95,60

2.1 UŻYTKOWANIE RĘBNE

Etat powierzchniowy cięć rębnych Nadleśnictwo Trzebciny zrealizowało w rozmiarze 95,72%.

Etat miąższościowy cięć rębnych (tylko rębnie) został wykonany w nadleśnictwie na poziomie 87,10%, a łącznie z użytkami przygodnymi, CSS i innymi cięciami niezaliczonymi na poczet etatu powierzchniowego – 91,98%. Udział użytków przygodnych w użytkowaniu rębnym wyniósł 2,90%.

Dodatkowe, nieplanowane w PUL, powierzchnie zrębowe wraz z podaniem lokalizacji zawarte są w poniższej tabeli:

Leśnictwo	Oddział i pododdział	Grupa czynności	Powierzchnia manipulacyjna wykonanie [ha]	Rok wykonania
02	91m,p,x; 96j; 100d; 101a,b,c,d,f,g	ICW	1,01	2026
03	53b	IIIBU	5,18	2022/2023
05	131a,b,h,j,k,l; 163f,g; 164b,c,d,f,g,h,i,j; 192b,h; 193a,b,c,f,i,h; 260a; 261a,b,c,d,h	ICW	4,56	2026
09	15c,b; 40b,d,n,h,j,l; 68a	ICW*	2,22	2026
11	155 a 01	IBS	0,95	2022

*W - wyłączenia

W 2026 roku nastąpiło wylesienie na gruntach przekazywanych pod inwestycję kolejową na linii Bydgoszcz – Kościerzyna. Cięcia zostały wykonane rębnią ICW i objęły leśnictwa: Lisiny, Siwe Bagno oraz Szklana Huta. Łączna powierzchnia manipulacyjna objęta wylesieniem wyniosła 7,79 ha a miąższość pozyskanej grubizny wyniosła 1 328 m³.

W 2022 roku wykonano w oddziale 155 a Leśnictwa Wygoda na powierzchni 0,95 ha zrzęb sanitarny ze względu na uszkodzenia spowodowane przez wiatr.

W 2023 roku wykonano w oddziale 53b rębnię IIIBU, która była rozpoczęta i planowana w całości do wykonania w poprzednim PUL. Jednak ze względu na brak miąższości w tym planie zostały wycięte i odnowione gniazda Db. Odnowione gniazda Db w wieku 14 lat wymagały pilnego odsłonięcia i w związku z powyższym wykonano ciecie uprzątające w jednym

nawrocie z pozostawieniem przy granicy z bagnem kepy ekologicznej. Na powyższe prace nadleśnictwo uzyskało zgodę z RDLP w Toruniu, pismo z dnia 09.05.2019 r., zn. spr. ZS.602.8.2019. z warunkiem, że prace te nie mogą spowodować zwiększenia planowanej do pozyskania w PUL ogólnej miąższości drewna.

Niektóre z projektowanych zrębów, o łącznej powierzchni 93,45 ha zostały wstrzymane. Wiąże się to z mniejszym wykonaniem powierzchniowym i masowym niż pierwotne założenia PUL. Powodem wstrzymania niektórych zrębów (w mijającym 10-leciu) były względy przyrodnicze, takie jak: utworzenie starolasów, powierzchni OCP1 oraz referencyjnych itp. Dwa zręby nie mogły zostać wykonane z uwagi na konieczność przestrzegania ładu przestrzennego zgodnego z zasadami hodowli lasu.

Zręby wstrzymane w latach 2017-2026 wraz z podaniem lokalizacji przedstawia poniższa tabela.

Leśnictwo	Oddział i pododdział	Rodzaj rębni	Powierzchnia manipulacyjna [ha]	Uwagi
2	126-g	IB	0,9	Starolas
3	40-d-99	IB	3	Starolas
4	325-a	IB	4	4 bagna na pow. - całe wydzielenie objęte OCP2
5	186-k	IIIA	4,33	OCP1
5	217-a	IIIAU	2,68	OCP1
5	222-f	IIIA	1,7	las społeczny intensywny
5	226-l	IIIAU	2,15	Bagna - bufor obejmuje prawie całą powierzchnię
5	259-c	IB	0,89	OCP1
5	260-a	IIIA	1,47	OCP1
6	195-b	IB	1,05	Bagna - bufor obejmuje prawie całą powierzchnię
6	196-b	IIIA	1,78	OCP2 obejmuje znaczną część pow.
6	203-b	IB	2,14	ład przestrzenny nie pozwala
6	231-h	IIIAU	1,59	ład przestrzenny nie pozwala
6	234-c	IIIA	0,98	Bagna - bufor obejmuje prawie całą powierzchnię
7	114-n	IB	0,87	HCVF4
7	114-o	IIIAU	0,97	HCVF4
7	176-g	IB	0,29	Bagno - bufor obejmuje znaczną część pow.
8	159-m	IB	1,03	Starolas
8	201-j	IIIBU	4,71	OCP1
8	206-j	IIIA	2,64	Starolas
9	55-d	IB	1,35	Starolas
9	64-f	IB	2,03	OCP1
9	65-a	IB	0,9	zachowanie ładu przestrzennego

9	90-i	IB	0,4	Starolas
9	90-j	IB	1,86	Starolas
9	118-c	IB	3	zachowanie ładu przestrzennego
9	118-g	IIIBU	2,85	OCP2 obejmuje znaczną część pow.
9	119-c	IB	1,82	Starolas
9	140-h	IIIAU	2,3	OCP1
9	142-d	IIIAU	0,93	OCP1
9	147-i	IB	0,76	OCP1
9	147-m	IB	0,74	OCP1
10	239-c	IB	0,27	OCP2 obejmuje znaczną część pow.
10	265-c	IVD	0,51	Powierzchnia referencyjna
10	274-f	IIIA	0,9	obserwacja gniazda orła bielika
10	277-b	IIIBU	4,24	obserwacja gniazda orła bielika
10	290-g	IVD	3,31	Starolas
11	211-f	IIIAU	2,25	OCP1
12	132-h	IB	3,53	las społeczny intensywny
12	150-b	IB	3,98	las społeczny intensywny
12	156-p	IIIAU	2,67	OCP1
13	193-b	IB	2,81	OCP1
13	193-h	IB	1,95	Powierzchnia referencyjna
13	237-f	IVDU	8,92	OCP1
RAZEM			93,45	

Ponadto, na części zrębów planowanych w PUL, na łącznej powierzchni 69,19 ha zmieniono formę rębni na bardziej złożoną, co spowodowało zmniejszenie ilości drewna do pozyskania na tych pozycjach cięć.

Wykaz zrębów o zmienionej formie rębni przedstawia poniższa tabela.

Adres leśny	Wskazówka w PUL		Wykonanie		
	Rębnia	Pow. man. [ha]	Rębnia	Pow. man. [ha]	Rok
12-28-1-02-83-h-00	IIIBU	2,38	IVD	2,38	2019
12-28-1-02-83-i-00	IIIA	1,2	IVD	1,2	2020
12-28-1-02-149-i-00	IIIA	2,19	IIIAU	2,19	2026
12-28-1-02-149-j-00	IIIA	1,28	IIIAU	1,28	2026
12-28-1-03-10-b-99	IVDU	8,15	IVD	8,15	2026
12-28-1-03-5-b-00	IIIBU	5,83	IVD	5,83	2026
12-28-1-05-216-c-99	IVDU	5,21	IVD	5,21	2026
12-28-1-05-219-b-00	IIIA	5,19	IIIB	5,19	2020
12-28-1-05-253-a-00	IIIA	4,94	IIIB	4,94	2024
12-28-1-07-142-d-00	IIIA	3,84	IVD	3,84	2026
12-28-2-08-159-a-00	IIIA	3,86	IVD	3,86	2025
12-28-2-08-202-h-00	IIIBU	2,88	IVD	2,88	2025

12-28-2-09-59-b-00	IIIA	3,36	IIIB	3,36	2026
12-28-2-10-251-a-00	IIIAU	5,12	IVD	5,12	2025
12-28-2-10-257-p-00	IIIB	3,11	IVD	3,11	2025
12-28-2-11-154-b-01	IB	2,52	IVD	2,52	2025
12-28-2-11-154-n-00	IB	2,32	IVD	2,32	2025
12-28-2-11-155-a-01	TPP	5,81	IBS	0,95	2022
		69,19		64,33	

2.2 UŻYTKOWANIE PRZEDRĘBNE (2017-2025 + plan 2026)

Miąższościowy etat użytków przedrębnych wykonano na poziomie 100%. Etat powierzchniowy został wykonany w trzebieżach (TW, TP) w 91,94% uwzględniając plan pozyskania na 2026 r. Łącznie etat powierzchniowy użytków przedrębnych (TW, TP, CP-P) został wykonany w 91,86%.

Nadleśnictwo Trzebciny nie wykonało w pełni powierzchniowego etatu cięć użytków przedrębnych z uwagi na znaczne pozyskanie użytków przygodnych, spowodowane usuwaniem skutków wiatrów, które wystąpiły w 2017 w ilości 5015 m³ i 2022 w ilości 22 316 m³ oraz wyznaczeniem obszarów cennych przyrodniczo.

Należy zaznaczyć, że ogólna intensywność cięć w użytkach przedrębnych dla nadleśnictwa była bardzo wysoka i wyniosła 43,24 m³/ha.

Przykładowe zdjęcie skutków huraganowych wiatrów w 2022 r. w Leśnictwie Siwe Bagno.

Załączona tabela przedstawia porównanie planowanego i wykonanego wskaźnika intensywności cięć przedrębnych w zabiegach pielęgnacyjnych dla Nadleśnictwa Trzebciny.

Intensywność wykonanych cięć pielęgnacyjnych (CP-P, TW, TP)		
Plan [m ³ /ha]	Wykonanie bez użytków przygodnych [m ³ /ha]	Wykonanie z użytkowaniem przygodnym [m ³ /ha]
39,72	37,64	43,24

Różnica, między planowanym oraz wykonanym wskaźnikiem intensywności cięć przedrębnych w planowanych zabiegach ujętych w PUL dla nadleśnictwa ogółem jest niższa o 2,08 m³/ha niż założona w planie. Natomiast po doliczeniu użytków przygodnych intensywność cięć wzrasta. W tym przypadku różnica między planem a wykonaniem wynosi więcej o 3,52 m³/ha w stosunku do założonego wskaźnika intensywności cięć przedrębnych.

Użytki przygodne przedrębne w latach 2017-2026 osiągnęły wartość 52 843 m³, czyli stanowiły 12,95 % wykonanej miąższości w cięciach przedrębnych w Nadleśnictwie Trzebciny.

Tak wysoki udział cięć przygodnych w stosunku do ogółu miąższości pozyskanej w ramach cięć przedrębnych wynika z przyczyn wyżej wspomnianych silnych wiatrów, które uszkodziły w dużym stopniu drzewostany niezaliczone do użytkowania rębego. Spowodowało to przychodowanie znacznej miąższości drewna na poczet realizacji etatu miąższościowego użytków przedrębnych. Jednocześnie etat powierzchniowy nie mógł być do końca zrealizowany zgodnie z planem. Powierzchnia niewykonanych pozycji mających we wskazaniach cięcia pielęgnacyjne wynosiła 855,53 ha.

Mając świadomość że nie zostaną wykonane niektóre pozycje planu, kierowaliśmy się zasadą aby trzebieże późne zostały wykonane w drzewostanach w których są one niezbędne. Wstrzymano pozycje w których w nowym planie UL jest planowana rębnia, pozycje, które zostały zaliczone do obszarów cennych przyrodniczo – OCP1, OCP-2, STAROLAS, powierzchnia referencyjna oraz cennych siedliskach przyrodniczych (LMw, Lw). Ponadto na części pozycji ze względu na fazę rozwojową drzewostanu nie było potrzeb wykonywania zabiegu trzebieży późnej. W oddziale 125-k-00 Leśnictwa Lisiny na powierzchni 4,32 ha została wykonana trzebież wczesna gdyż faza rozwojowa tego drzewostanu nie pozwoliła na wykonanie planowanego zabiegu hodowlanego TP.

W związku z powyższym faktycznie z powodu braku miąższości etatu przedrębego nie wykonano zabiegu trzebieży późnej na powierzchni 132,70 ha.

Wykaz niewykonanych zabiegów pielęgnacyjnych - TPP:

Adres leśny	Grupa cz.	Pow.[ha]	Udział gatunków	Wiek	UWAGI
12-28-1-02-100 -bx -00	TPP	1,2	8So2Brz	81	brak potrzeb
12-28-1-02-100 -c -00	TPP	4,55	10So	65	brak miąższości
12-28-1-02-100 -gx -00	TPP	0,49	6So2So2So	80;69;59	brak miąższości
12-28-1-02-100 -ix -00	TPP	1,09	8So2Brz	81	brak potrzeb
12-28-1-02-100 -kx -00	TPP	0,51	10So	83	brak potrzeb
12-28-1-02-100 -lx -00	TPP	1,24	10So	64	brak miąższości
12-28-1-02-100 -m -00	TPP	3,2	10So	83	brak potrzeb
12-28-1-02-100 -y -00	TPP	0,01	10So	61	brak miąższości
12-28-1-02-100 -z -00	TPP	0,01	10So	81	brak potrzeb
12-28-1-02-101 -f -00	TPP	2,73	10So	98	projekt PUL IB
12-28-1-02-116 -a -00	TPP	0,69	10So	85	brak potrzeb

12-28-1-02-116 -g -00	TPP	1,67	10So	85	brak potrzeb
12-28-1-02-119 -d -00	TPP	3,51	10So	90	brak potrzeb
12-28-1-02-119 -f -00	TPP	3,18	10So	85	brak potrzeb
12-28-1-02-119 -g -00	TPP	3,69	10So	90	brak potrzeb
12-28-1-02-119 -h -00	TPP	0,45	8So1Brz1Bk	71	brak miąższości
12-28-1-02-119 -i -00	TPP	2,87	7So2Md1Brz	70	brak miąższości
12-28-1-02-120 -b -00	TPP	0,9	6So2Brz2Brz	44;99;49	brak miąższości
12-28-1-02-120 -d -00	TPP	0,73	4So3Św2So1Brz	79;48;48;79	brak miąższości
12-28-1-02-120 -g -00	TPP	1,52	6So2Brz2Db	75;75;90	brak miąższości
12-28-1-02-123 -b -00	TPP	6,81	10So	85	brak potrzeb
12-28-1-02-123 -c -00	TPP	1,35	10So	85	brak potrzeb
12-28-1-02-124 -h -00	TPP	7,12	9So1Brz	98	brak potrzeb
12-28-1-02-125 -k -00	TPP	4,32	9So1Brz	60	Wykonano TWP
12-28-1-02-149 -k -00	TPP	0,24	10So	110	brak potrzeb
12-28-1-02-151 -c -00	TPP	10,91	8So1Db1Brz	98	projekt PUL IVD
12-28-1-02-151 -j -00	TPP	2,7	10So	53	brak miąższości
12-28-1-02-152 -b -00	TPP	3,3	10So	85	brak potrzeb
12-28-1-02-152 -d -00	TPP	1,29	7So2Brz1Db	95	brak potrzeb
12-28-1-02-152 -k -00	TPP	3,01	6So2Brz2Db	95	brak potrzeb
12-28-1-02-152 -m -00	TPP	1,27	8So2Db	98	brak potrzeb
12-28-1-02-153 -d -00	TPP	3,32	6Db4So	108	brak potrzeb
12-28-1-02-155 -a -00	TPP	8,02	9So1Brz	80	brak potrzeb
12-28-1-02-155 -b -00	TPP	5,06	9So1Brz	90	brak potrzeb
12-28-1-02-155 -f -00	TPP	1,69	10So	70	brak miąższości
12-28-1-02-155 -h -00	TPP	4,03	9So1Brz	95	brak potrzeb
12-28-1-02-177A -j -00	TPP	0,61	9So1Brz	56	brak miąższości
12-28-1-02-177A -p -00	TPP	0,22	10So	65	brak miąższości
12-28-1-02-177A -s -00	TPP	1,28	8So1So1Brz	65;42;42	brak miąższości
12-28-1-02-179 -g -00	TPP	1,9	10So	85	brak potrzeb
12-28-1-02-179 -h -00	TPP	3,95	10So	97	OCP2
12-28-1-02-179 -i -00	TPP	2,91	10So	80	brak miąższości
12-28-1-02-180 -g -00	TPP	0,23	10So	79	brak potrzeb
12-28-1-02-181 -b -00	TPP	2,46	10So	80	brak potrzeb
12-28-1-02-181 -c -00	TPP	4,1	10So	80	brak potrzeb
12-28-1-02-181 -d -00	TPP	0,66	10So	71	brak miąższości
12-28-1-02-182 -b -00	TPP	1,39	8So1Db1Brz	82	brak potrzeb
12-28-1-02-182 -d -00	TPP	1,73	10So	80	brak potrzeb
12-28-1-02-182 -f -00	TPP	1,87	10So	80	brak potrzeb
12-28-1-02-182 -g -00	TPP	3,15	7So3Db	80	brak potrzeb
12-28-1-02-213A -f -00	TPP	4,93	10So	80	OCP2
12-28-1-02-214 -b -00	TPP	1,45	9So1Ol	50	OCP2
12-28-1-02-214 -c -00	TPP	3,52	7So3So	90;70	OCP2
12-28-1-02-214 -d -00	TPP	2,01	10So	87	OCP2
12-28-1-02-214 -f -00	TPP	0,77	6So4So	65;90	OCP2
12-28-1-02-84 -r -00	TPP	3,17	8Brz1Ol1So	50	OCP2

12-28-1-02-85	-d -00	TPP	2,5	10So	80	OCP2
12-28-1-02-94	-l -00	TPP	2,39	6So3So1So	65;79;54	brak miąższości
12-28-1-02-94	-n -00	TPP	3,43	9So1So	79;49	brak miąższości
12-28-1-02-94	-o -00	TPP	2,31	10So	79	brak potrzeb
12-28-1-02-94	-r -00	TPP	1,61	10So	80	brak potrzeb
12-28-1-02-94	-w -00	TPP	0,32	9So1So	79;49	OCP2
12-28-1-02-94A	-j -00	TPP	0,5	10So	64	brak miąższości
12-28-1-02-94A	-k -00	TPP	0,68	10So	69	brak miąższości
12-28-1-02-95	-s -00	TPP	2,14	7So2So1So	60;49;74	brak miąższości
12-28-1-02-95	-w -00	TPP	1,03	10So	70	brak miąższości
12-28-1-02-95	-z -00	TPP	1	10So	105	projekt PUL IB
12-28-1-02-96	-f -00	TPP	1,22	10So	95	brak potrzeb
12-28-1-02-97	-b -00	TPP	3,21	7So3Brz	75	brak miąższości
12-28-1-02-98	-k -00	TPP	5,4	9So1So	95;64	brak potrzeb
12-28-1-03-31	-i -00	TPP	0,57	9So1So	90;169	brak potrzeb
12-28-1-03-49	-b -00	TPP	6,59	10So	54	brak miąższości
12-28-1-03-51	-a -00	TPP	2,35	6So4So	95;125	OCP2, projekt PUL IIIA
12-28-1-03-51	-d -00	TPP	3,86	10So	88	OCP2
12-28-1-03-51	-i -00	TPP	4,75	10So	88	brak potrzeb
12-28-1-03-51	-l -00	TPP	3,82	10So	88	OCP2
12-28-1-03-51	-m -00	TPP	1,19	10So	88	brak potrzeb
12-28-1-03-53	-f -00	TPP	6,29	10So	84	brak potrzeb
12-28-1-03-53	-g -00	TPP	5,08	10So	84	brak potrzeb
12-28-1-03-56	-a -00	TPP	0,36	10So	57	brak miąższości
12-28-1-03-56	-b -00	TPP	3,58	10So	55	brak miąższości
12-28-1-03-56	-d -00	TPP	0,67	8So2So	55;108	brak miąższości
12-28-1-03-56	-g -00	TPP	3,82	9So1Brz	95	brak potrzeb
12-28-1-03-56	-h -00	TPP	2,08	10So	64	brak miąższości
12-28-1-03-60	-c -00	TPP	2,34	10So	93	brak potrzeb
12-28-1-03-60	-d -00	TPP	2,47	10So	93	brak potrzeb
12-28-1-03-60	-f -00	TPP	1,27	10So	91	brak potrzeb
12-28-1-03-60	-h -00	TPP	5,99	10So	93	brak potrzeb
12-28-1-03-61	-d -00	TPP	16,48	10So	92	brak potrzeb
12-28-1-04-288	-b -98	TPP	13,79	10So	78	brak potrzeb
12-28-1-04-301	-i -00	TPP	0,65	10So	97	ciek wodny, brak potrzeb
12-28-1-04-302	-d -00	TPP	8,23	10So	97	projekt PUL IVD
12-28-1-04-303	-h -00	TPP	0,91	10So	57	brak miąższości
12-28-1-04-311	-c -99	TPP	15,41	10So	99	projekt PUL IB
12-28-1-04-315	-f -99	TPP	12,77	10So	100	projekt PUL IB
12-28-1-04-322	-a -00	TPP	12,04	10So	97	projekt PUL IB
12-28-1-04-322	-c -00	TPP	9,5	10So	97	projekt PUL IB
12-28-1-04-339	-g -00	TPP	9,57	10So	95	projekt PUL IVD
12-28-1-04-340	-h -00	TPP	1,31	10So	95	brak potrzeb
12-28-1-05-156	-c -00	TPP	6,69	10So	97	brak potrzeb
12-28-1-05-156	-h -00	TPP	3,22	9So1Db	97	projekt PUL IVD

12-28-1-05-156 -i -00	TPP	3,71	10So	97	projekt PUL IVD
12-28-1-05-156 -j -00	TPP	2,24	10So	97	projekt PUL IVD
12-28-1-05-184 -a -00	TPP	0,74	10So	115	OCP2
12-28-1-05-186 -m -00	TPP	1,46	10So	111	projekt PUL IIIA
12-28-1-05-186 -p -00	TPP	0,36	8So2So	75;108	brak potrzeb
12-28-1-05-221 -a -00	TPP	5,14	10So	97	brak potrzeb
12-28-1-05-221 -b -00	TPP	3,56	10So	97	brak potrzeb
12-28-1-05-221 -k -00	TPP	1,99	10So	95	brak potrzeb
12-28-1-05-260 -c -00	TPP	0,16	10So	84	brak potrzeb
12-28-1-06-209 -a -00	TPP	1,81	10So	78	brak potrzeb
12-28-1-06-233 -b -00	TPP	9,78	10So	97	OCP2, projekt PUL IB
12-28-1-06-233 -c -00	TPP	1,45	10So	97	OCP2, projekt PUL IB
12-28-1-06-237 -b -99	TPP	13,26	10So	98	projekt PUL IB
12-28-1-06-239 -a -97	TPP	10,06	10So	98	OCP2, projekt PUL IB
12-28-1-06-239 -b -00	TPP	0,33	10So	98	OCP2 RÓW
12-28-1-06-242 -b -00	TPP	6,68	10So	97	projekt PUL IB
12-28-1-06-249 -i -00	TPP	1	6So3So1Brz	78;58;78	brak miąższości
12-28-1-06-265 -c -00	TPP	0,95	10Brz	74	brak miąższości
12-28-1-06-270 -b -00	TPP	2,09	10So	97	OCP2
12-28-1-06-271 -b -99	TPP	8,48	10So	98	projekt PUL IB
12-28-1-06-274 -b -00	TPP	20,2	10So	97	projekt PUL IB
12-28-1-06-297 -b -00	TPP	3,41	10So	98	brak potrzeb
12-28-1-06-319 -c -00	TPP	1,99	10So	97	OCP2
12-28-1-07-115 -a -00	TPP	4,9	10So	100	OCP2, projekt PUL IB
12-28-1-07-115 -c -00	TPP	0,96	6OI4OI	69;89	siedlisko LMw
12-28-1-07-139 -f -00	TPP	1,39	3So3Brz3So1Św	98;80;80;80	OCP1
12-28-1-07-142 -g -00	TPP	1,13	10So	100	brak potrzeb
12-28-1-07-167 -a -00	TPP	28,45	10So	88	OCP2
12-28-1-07-173 -c -00	TPP	0,93	7So2Db1Św	97	OCP2
12-28-1-07-174 -f -00	TPP	1,54	10So	97	OCP2
12-28-1-07-64 -l -00	TPP	4,31	10So	105	projekt PUL IB
12-28-1-07-68 -c -00	TPP	17,84	10So	94	brak potrzeb
12-28-2-08-139 -j -00	TPP	5,31	10So	109	OCP2, projekt PUL IVD
12-28-2-08-158 -k -00	TPP	1,4	7So2OI1Brz	95	drzewostan referencyjny
12-28-2-08-174 -o -00	TPP	0,49	8So2Brz	66	brak miąższości
12-28-2-08-183 -g -99	TPP	16,26	10So	77	brak miąższości
12-28-2-08-190 -b -00	TPP	5,16	9So1Db	105;209	OCP2, projekt PUL IVD
12-28-2-08-196 -k -00	TPP	1,52	10So	95	OCP2
12-28-2-08-196 -n -00	TPP	1,3	10So	95	brak potrzeb
12-28-2-08-202 -f -00	TPP	6,04	7So2Brz1Db	99	brak potrzeb
12-28-2-08-202 -j -00	TPP	1,08	5Db3Db2So	104;124;219	OCP1
12-28-2-08-206 -a -00	TPP	3,5	10So	95	brak potrzeb
12-28-2-08-209 -b -00	TPP	1,99	9So1Brz	85	brak potrzeb
12-28-2-08-209 -c -00	TPP	5,67	10So	66	brak miąższości
12-28-2-08-209 -d -00	TPP	4,12	10So	57	brak miąższości

12-28-2-08-209 -f -00	TPP	3,08	10So	83	brak potrzeb
12-28-2-08-209 -g -00	TPP	5,19	9So1OI	85	OCP2
12-28-2-08-209 -h -00	TPP	2,58	9So1OI	66	OCP2
12-28-2-08-209 -i -00	TPP	3,25	9So1OI	57;66	OCP2
12-28-2-08-210 -h -00	TPP	2,94	7Db2So1Brz	90	brak potrzeb
12-28-2-08-210 -o -00	TPP	2,9	9So1So	59;44	brak miąższości
12-28-2-08-210 -p -00	TPP	0,22	10So	64	brak miąższości
12-28-2-09-11 -a -00	TPP	16,45	10So	91	brak potrzeb
12-28-2-09-11 -b -00	TPP	5	8So2Md	87	brak potrzeb
12-28-2-09-118 -d -00	TPP	2,31	10So	115	projekt PUL IIIA
12-28-2-09-118 -h -00	TPP	2,21	7So3So	65;89	brak miąższości
12-28-2-09-118 -j -00	TPP	4,59	10So	65	brak miąższości
12-28-2-09-94 -a -00	TPP	20,5	10So	85	brak potrzeb
12-28-2-09-97 -a -00	TPP	3,16	10So	105	projekt PUL IVD
12-28-2-10-242 -c -00	TPP	0,84	10So	63	brak miąższości
12-28-2-10-246 -a -00	TPP	3,46	10So	75	brak miąższości
12-28-2-10-246 -f -00	TPP	2,6	8So2Brz	80	OCP2
12-28-2-10-246 -h -00	TPP	3,47	10So	70	OCP2
12-28-2-10-250 -b -00	TPP	8,43	9So1Brz	59	OCP2
12-28-2-10-250 -c -00	TPP	1,01	10So	80	brak potrzeb
12-28-2-10-251 -b -00	TPP	3,22	10So	139	STAROLAS
12-28-2-10-253 -a -00	TPP	1,94	10So	105	projekt PUL IIIA
12-28-2-10-253 -b -00	TPP	1,6	5Brz2Brz1OI1So1Św	63;49;74;63;63	brak miąższości
12-28-2-10-253 -g -00	TPP	1	7So3Brz	49	brak miąższości
12-28-2-10-253 -i -00	TPP	0,97	10So	105	projekt PUL IB
12-28-2-10-253 -j -00	TPP	1,43	9So1Db	90	brak potrzeb
12-28-2-10-255 -a -00	TPP	0,28	10So	105	projekt PUL IB
12-28-2-10-257 -k -00	TPP	2,73	7Db2Db1So	94;124;94	OCP2
12-28-2-10-257 -l -00	TPP	2,89	8So1Brz1OI	65	OCP2
12-28-2-10-258 -a -00	TPP	4,35	8So1Db1Brz	90	brak potrzeb
12-28-2-10-258 -c -00	TPP	4,55	8So1Db1Brz	90	brak potrzeb
12-28-2-10-261 -f -00	TPP	3,4	6Brz3OI1So	77	OCP2
12-28-2-10-261 -g -00	TPP	1,29	10So	77	OCP2
12-28-2-10-261A -g -00	TPP	0,74	9So1Brz	80	OCP2
12-28-2-10-261A -p -00	TPP	0,69	8So2Brz	95;80	OCP2
12-28-2-10-261A -r -00	TPP	0,36	10So	80	brak potrzeb
12-28-2-10-262 -d -00	TPP	0,75	8So1Brz1OI	80;80;69	OCP2
12-28-2-10-266 -i -00	TPP	4,83	10So	70	brak miąższości
12-28-2-10-266 -j -00	TPP	4,17	10So	72	brak miąższości
12-28-2-10-267 -x -00	TPP	1,39	10So	69	brak miąższości
12-28-2-10-268 -d -00	TPP	2,87	8So1Db1Brz	80;99;80	brak potrzeb
12-28-2-10-268 -g -00	TPP	0,63	10So	79	OCP2
12-28-2-10-268 -p -00	TPP	4,93	9So1Brz	100	projekt PUL IIIA
12-28-2-10-268 -t -00	TPP	1,28	6Db2Brz1So1Lp	100;100;100;64	brak potrzeb
12-28-2-10-271 -b -00	TPP	6,15	10So	67	brak miąższości

12-28-2-10-271 -g -00	TPP	3,77	10So	78	brak potrzeb
12-28-2-10-272 -a -00	TPP	8,63	10So	76	brak miąższości
12-28-2-10-273 -c -00	TPP	1,37	8Ol1Jw1Ol	89;89;59	siedlisko Lw
12-28-2-10-274 -a -00	TPP	1,55	4So3Brz2So1Ol	99;77;77;77	OCP2
12-28-2-10-274 -c -00	TPP	11,28	10So	80	OCP2
12-28-2-10-275 -m -00	TPP	1,72	10So	69	brak miąższości
12-28-2-10-276 -h -00	TPP	5,38	8So2Brz	95	brak potrzeb
12-28-2-10-281 -b -00	TPP	5,1	10Brz	80	brak potrzeb
12-28-2-10-291 -f -00	TPP	0,8	3Brz3Os3Brz1Db	79;79;59;129	brak miąższości
12-28-2-11-18 -f -00	TPP	1,38	5So4So1Brz	49;39;51	brak miąższości
12-28-2-11-19 -d -00	TPP	2,48	5So5So	49;34	brak miąższości
12-28-2-11-20 -i -00	TPP	0,65	4Brz3So3So	50;44	brak miąższości
12-28-2-11-21 -j -00	TPP	2,63	6So4So	90;70	brak potrzeb
12-28-2-11-211 -g -00	TPP	1,03	10So	57	OCP1
12-28-2-11-211 -h -00	TPP	2,04	10So	155	OCP1
12-28-2-11-213 -d -00	TPP	3,34	10So	70	brak miąższości
12-28-2-11-214 -d -00	TPP	0,62	10So	160	OCP1
12-28-2-11-214 -f -00	TPP	1,1	7So1Db1Db1Lp	160;99;74;74	OCP1
12-28-2-11-214 -g -00	TPP	1,17	9So1Db	160;74	OCP1
12-28-2-11-215 -a -00	TPP	1,18	10So	90	OCP1
12-28-2-11-215 -c -00	TPP	5,06	10So	110	OCP1
12-28-2-11-215 -d -00	TPP	5,14	10So	90	OCP1
12-28-2-11-215 -g -00	TPP	1,09	7So3Ol	129	OCP1
12-28-2-11-215 -i -00	TPP	2,15	10So	130	OCP1
12-28-2-11-44 -f -00	TPP	0,72	4Brz4So2So	52;34;44	brak miąższości
12-28-2-11-47 -a -00	TPP	0,7	7So3Brz	39;51	brak miąższości
12-28-2-11-69 -l -00	TPP	2,28	10So	105	brak potrzeb
12-28-2-12-138A -s -00	TPP	0,58	10So	95	OCP1
12-28-2-12-5A -a -00	TPP	4,41	10So	79	OCP2
12-28-2-12-5A -d -00	TPP	5	10So	84	OCP2
12-28-2-12-5A -f -00	TPP	0,21	10So	90	brak potrzeb
12-28-2-12-5A -g -00	TPP	0,77	10So	90	brak potrzeb
12-28-2-12-5A -i -00	TPP	0,03	10So	54	brak miąższości
12-28-2-12-6 -a -00	TPP	0,2	9So1Db	95;109	brak potrzeb
12-28-2-12-6 -d -00	TPP	0,14	10So	95	brak potrzeb
12-28-2-12-6 -f -00	TPP	22,1	10So	100	projekt PUL IIIA
12-28-2-12-6 -h -00	TPP	1,8	9So1Db	95	projekt PUL IIIA
12-28-2-12-6 -i -00	TPP	2,8	10So	95	brak potrzeb
12-28-2-13-193 -d -00	TPP	3,21	10So	85	OCP1
12-28-2-13-193 -i -00	TPP	3,5	10So	85	brak potrzeb
12-28-2-13-217 -p -00	TPP	1,66	6So3So1Db	115;150;69	drzewostan referencyjny
12-28-2-13-217 -r -00	TPP	2,86	10So	89	brak potrzeb
12-28-2-13-226 -d -00	TPP	4,19	6Db2Db1So1Db	120;85;85;140	drzewostan referencyjny
12-28-2-13-233 -g -00	TPP	5,93	8So1Św1Św	95;95;69	OCP2
RAZEM:		838,9			

Ponadto z zabiegów hodowlanych nie wykonano zabiegu trzebieży wczesnej na powierzchni 16,63 ha. W czterech wydzieleniach drzewostan znajduje się na siedliskach cennych przyrodniczo tj. oddz. 62-a-00 - OLJ, 231-g-00 - BMw, 234-b-00 – LMb, 138-i-00 – BMb i odstąpiono tam od wykonania trzebieży wczesnej. W wydzielaniu 292-j-00 również nie wykonano zabiegu ponieważ drzewostan ten należy do starolasów gdzie stawia się na naturalne procesy przyrodnicze. Wydzielenie 156A-i-00 należy do obszarów cennych przyrodniczo kategorii 1 (OCP1) w których nie prowadzi się gospodarki leśnej. W oddz. 286-m-00 zaplanowany był zabieg trzebieży wczesnej jednak nie było takiej potrzeby, natomiast w momencie pojawienia się potrzeby wykonania zabiegu drzewostan był już w takiej fazie rozwojowej że właściwym zabiegiem była trzebież późna i taki zabieg wykonano. Natomiast w wydzielaniach: 220-a-00 i 106-m-00 ze względu na charakter drzewostanu i fazę rozwojową wykonano czyszczenie późne. Wydzielenie 207-d-00 jest przy linii energetycznej gdzie nie ma drzew i zabieg był niezasadny, a w wydzielaniu 208-a-00 zaplanowany był zabieg trzebieży wczesnej w kępie na powierzchni 0,12 ha, która zniszczona została przez śnieg i zlikwidowana przy wykonaniu rębni IVD i dlatego zabieg nie był wykonany bo był nie zasadny.

Wykaz niewykonanych zabiegów pielęgnacyjnych - TWP:

Adres leśny	Grupa cz.	Pow.[ha]	Uwagi
12-28-1-03-62 -a -00	TWP	2,05	OLJ
12-28-1-06-231 -g -00	TWP	0,89	BMw
12-28-1-06-234 -b -00	TWP	2,94	LMb
12-28-1-07-138 -i -00	TWP	0,97	BMb
12-28-2-08-207 -d -00	TWP	0,07	przy linii energet., brak drzew
12-28-2-08-208 -a -00	TWP	0,12	kępa zniszczona przez śnieg, zlikwidowana przy RB IVDU
12-28-2-10-268 -m -00	TWP	4,26	wykonano TPP
12-28-2-10-292 -j -00	TWP	0,46	STAROLAS
12-28-2-11-106 -m -00	TWP	0,59	wykonano CP
12-28-2-11-220 -a -00	TWP	3,37	wykonano CP
12-28-2-12-156A -l -00	TWP	0,91	OCP-1
RAZEM:		16,63	

3. Hodowla lasu

Zestawienie wykonanych prac łącznie z procentowym wskaźnikiem wykonania planu dla nadleśnictwa przedstawia poniższa tabela.

Tabela IX. Zestawienie wykonanych prac z zakresu hodowli lasu za ubiegły okres oraz porównanie z planowanymi zadaniami

Rok kalendarzowy	Odnowienia i zalesienia					Poprawki i uzupełnienia	Wprowadzanie podszyców	Pielęgnowanie			Melioracje	
	otwarte		pod osłoną					upraw		młodników	agrotechniczne	wodne
	płazowiny, halizny, zręby	grunty nieleśne	przy rębniach złożonych	podsadzenia	dolesienia luk i przerzedzeń			pielęgnowanie gleby	czyszczenia wczesne			
powierzchnia zredukowana - ha												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
wykonanie za ubiegły okres według lat												
2017	16,41		34,85	5,49	1,58	8,82		217,92	45,87	60,59	68,76	
2018	13,33		11,31	1,30	1,27	2,30		95,31	160,21	96,16	155,63	
2019	67,61		48,23	2,00	2,66	7,61		101,55	167,75	85,39	126,94	
2020	88,98		44,45	2,28	1,24	11,76		127,02	131,83	93,00	160,82	
2021	61,76		70,18	19,51	1,06	19,52		138,62	86,54	103,36	208,06	
2022	136,43		42,70	2,62	0,52	10,96		111,31	50,18	115,24	207,46	
2023	106,97		75,65	5,10	0,83	15,83		138,23	71,60	125,39	157,41	
2024	47,94		48,02	13,61	1,30	11,55		117,31	102,91	178,77	155,23	
2025	96,25	2,52	64,94	5,00	1,68	13,30		125,33	72,69	208,76	136,10	
2026	97,84		55,95	17,14	1,16	17,34		111,25	100,32	122,82	153,95	
Razem	733,43	2,52	496,28	74,05	13,30	118,99		1283,85	989,90	1189,48	1529,76	
Etat za okres ubiegły	812,52	0	628,08	74,34	2,65	227,64		1283,12	738,10	881,50		
% wykonania	90%		79%	99,6%	502%	52%		100,06%	134%	134,94%		

3.1. Odnowienia oraz podsadzenia produkcyjne i dolesienia

Niepełne wykonanie rzeczowe ODN-ZRB wynika z większego wykorzystania odnowień naturalnych oraz zmiany rębni na złożoną. Przekroczenie ODN-ZŁOŻ wynikało z zamiany rębni zgodnie z zaleceniami GDLP. W drzewostanach których wiodącą funkcją jest funkcja ochronna, społeczna itd. tam rębnia zupełna została zamieniona na rębnię złożoną w ramach użytkowania rębego – Tabela na str.15 (wykaz zmian rębni).

Dolesienia luk i podsadzeń wykonano na poziomie 13,30 ha w skład których wchodzi istniejące luki oraz powstałe na skutek działania silnych wiatrów a także działalności szkodników wtórnych owadów.

W tabeli poniżej przedstawiono strukturę gatunkową sadzonek (udział obliczony na podstawie ilości wysadzonych sadzonek).

Gatunek	Udział % (wg ilości)
SO	72 %
BK	6,5 %
DB	12 %
BRZ	7 %
LP	0,2 %
MD	0,5 %
OL	0,0 %
ŚW	0,8 %
POZOSTAŁE	1,0 %

W 10-leciu uznano ok. 50 ha odnowień naturalnych, przede wszystkim sosny zwyczajnej. Od 2019 roku podjęto intensywne działania w kierunku uzyskania odnowień naturalnych, w tym głównie w drzewostanach sosnowych, ale także z udziałem gatunków liściastych (brzoza brodawkowata).

3.2. Poprawki i uzupełnienia

Niski poziom wykonania poprawek wynika z wysokiej udatności upraw oraz zmiany podejścia do wykonywania poprawek (ograniczenie wykonywania poprawek jednostkowych i grupowych). Ponadto teren Nadleśnictwa Trzebciny od 2022 r. objęty jest programem badawczym **„Określenie wpływu grodzień przed zwierzyną na zachowania pokarmowe jeleniowatych i ich presję na ekosystem leśny”** pod kierownictwem dr hab. Zbigniewa Borowskiego, który to program eliminuje wykonywanie poprawek w uprawach położonych w Obrębie Szarłata oraz w dwóch leśnictwach Obrębu Sarnia Góra (L. Lisiny i L. Siwe Bagno). Na tych powierzchniach nie możemy wykonywać poprawek ani w żaden sposób zabezpieczyć uprawy przed zwierzyną np.: groduzenia, smarowania sadzonek repentolem itp.

Ponadto jako jedyni z całej Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu testujemy pilotażowy program **„Monitoring szkód łowieckich w odnowieniach i zalesieniach jako instrument wspierający gospodarowanie populacjami zwierzyny płowej”**, w którym również nie możemy zabezpieczać upraw i młodników (mechanicznie i chemicznie) przed zwierzyną.

3.3 Pielęgnowanie upraw

Pielęgnowanie gleby było wykonywane tak jak wynikało to z potrzeb hodowlanych i zostało wykonane na poziomie 81% natomiast czyszczenia wczesne wykonano na powierzchni 989,90 ha co stanowi 134%. W ramach pielęgnowania upraw wykonywano wzmożoną pielęgnację upraw w blokach upraw pochodnych celem eliminowania nalotów obcego pochodzenia.

3.4 Pielęgnowanie młodników

Powierzchnia czyszczeń późnych została przekroczona ze względu na wykonanie tego zabiegu (ze względów hodowlanych), w podrostach w drzewostanach będących w klasie odnowienia, które nie były ujęte w planie pielęgnowania młodników.

3.5 Selekcja i nasiennictwo

Zgodnie z ustawą o Leśnym Materiale Rozmnożeniowym z dnia 7 czerwca 2001 r. Nadleśnictwo Trzebciny wpisane jest do Krajowego Rejestru Dostawców Leśnego Materiału Rozmnożeniowego pod numerem RD/0532/07.

Nadleśnictwo Trzebciny posiada następującą bazę nasienną wg stanu na 28.09.2026 r.

Wyłączone drzewostany nasienne (WDN) – 42,62 ha:

- So – 42,62 ha,

Gospodarcze drzewostany nasienne (GDN) - 666,86 ha, w tym:

- So – 644,27 ha
- Brz – 8,27 ha,
- Db.b– 5,24 ha,
- Db.s – 9,08 ha

Źródła nasion (ZN) – 3 stanowiska:

- Ol.s – 0,25 ha
- Kl – 1,12 ha
- Jw. – 1,12 ha

3.6 Gospodarka szkółkarska

Produkcja sadzonek prowadzona jest w Szkółce Leśnej Wydry, w oddziale 243-b, 243-h, 243-j, 243-m. Powierzchnia ogólna szkółki wynosi 9,38 ha w tym powierzchnia produkcyjna 4,99 ha na VIII kwaterach. Produkcja sadzonek drzew i krzewów prowadzona jest głównie na potrzeby własne oraz dla odbiorców zewnętrznych, w większości właścicieli lasów prywatnych. Wielkość produkcji w znacznym stopniu uzależniona jest od ilości planowanych zadań gospodarczych. Całość prac wykonywana jest w oparciu o obowiązujący „Plan produkcji szkółkarskiej”.

Regularnie dla szkółki sporządzane były ekspertyzy nawożeniowe.

Średnioroczna produkcja szkółkarska kształtowała się na poziomie:

- obsada (jednoroczne i wieloletki) - około 2,20 mln. sztuk sadzonek,
- obrót roczny (sadzonych wydawane ze szkółki) - ok. 1,3 mln. szt.
- produkcja na potrzeby własne – ok. 1,00 mln. szt.
- sprzedaż odbiorcom zewnętrznym – ok. 295,0 tys. szt.

3.7 Uprawy pochodne

Nadleśnictwo Trzebciny realizuje na bieżąco, w oparciu o wniosek cięć rębnych plan zakładania upraw pochodnych zgodnie z istniejącym „Programem zachowania leśnych zasobów genowych i hodowli lasu selekcyjnej drzew leśnych w Polsce na lata 2011 — 2035 dla Nadleśnictwa Trzebciny”. Na początku obowiązywania operatu w nadleśnictwie było XV bloków upraw pochodnych, oraz uprawy pochodne rozproszone. Stan upraw pochodnych na 1.01.2017 r. przedstawiał się następująco:

- stan upraw pochodnych ogółem – 246,59 ha w tym:
 - o rejestrowane uprawy w blokach – 204,46 ha,
 - o rejestrowane uprawy poza blokami – 42,13 ha.

Skład gatunkowy upraw pochodnych (gatunki pochodne):

- Sosna – 100 %

Według stanu na 28.09.2026 r. nadleśnictwo posiadało XIV bloków upraw pochodnych. W ciągu ostatnich dziesięciu lat nadleśnictwo złożyło wniosek o likwidację dwóch bloków upraw pochodnych tj. w L. Szklana Huta i L. Pohulanka. Bloki te położone są na dobrych, żyznych siedliskach, na których odbywa się przebudowa na drzewostany liściaste z małym udziałem sosny dla której te bloki były utworzone. Dodatkowo jeden blok lokalizacyjnie nie pasuje, przylega bezpośrednio do pól gdzie dodatkowo trzeba zostawić ekotony a drugi przylega do uporczywego pędraczyska i dlatego wystąpiono o likwidację tych dwóch bloków. Jednak w to miejsce Nadleśnictwo złożyło wniosek o utworzenie nowego bloku upraw pochodnych w L. Szklana Huta, oddz.93, 94. W analizowanym okresie uprawy pochodne zakładane były poza blokami jako uprawy rozproszone lub w już istniejących blokach.

Stan upraw pochodnych w blokach na 28.09.2026 r, przedstawiał się następująco:

- stan upraw pochodnych ogółem – 450,70 ha, w tym:
 - rejestrowane uprawy w blokach – 293,82 ha,
 - rejestrowane uprawy poza blokami – 156,88 ha.

Do wszystkich istniejących bloków upraw pochodnych przypisane są wyłączone drzewostany nasienne i plantacje nasienne.

4 Wpływ wykonanych zabiegów gospodarczych na stan lasu

4.1 Wielkość zasobów drzewnych (na 1 ha i całej powierzchni) według najważniejszych gatunków drzew w obrębie

Gatunek	Nadleśnictwo według:					
	VI rewizji u.l.		V rewizji u.l.		Różnica	
	Pow.	Miąższość	Pow.	Miąższość	Pow.	Miąższość
	Procent [%]					
1	8	9	10	11	12	13
SO	94,19	95,80	94,99	96,41	-0,80	-0,61
MD	0,11	0,10	0,11	0,07	0,00	0,03
ŚW	0,03	0,02	0,13	0,09	-0,10	-0,07
BK	0,05	0,02	0,10	0,04	-0,05	-0,02
DB	2,37	1,92	1,84	1,45	0,53	0,47
DB.S	0,45	0,05	0,18	0,00	0,27	0,05
DB.B	0,38	0,07	0,10	0,01	0,28	0,06
DB.C	0,00	0,00	0,03	0,00	-0,03	0,00
KL	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
JW	0,01	0,02	0,01	0,02	0,00	0,00
GB	0,16	0,21	0,15	0,17	0,01	0,04
BRZ	1,28	0,91	1,52	1,03	-0,24	-0,12
OL	0,86	0,79	0,74	0,62	0,12	0,17
OL.S	0,01	0,01	0,01	0,00	0,00	0,01
AK	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
OS	0,01	0,01	0,01	0,01	0,00	0,00
LP	0,08	0,09	0,08	0,08	0,00	0,01
Razem	100	100	100	100,00	-	-

Jak widać z przedstawionej tabeli po wykonaniu cięć rębnych i przedrębnych struktura gatunkowa zmierza do zmniejszenia udziału sosny i świerka w drzewostanach i wzrostu udziału gatunków liściastych, zwłaszcza dębu i buka.

4.2 Ocena upraw i młodników, w tym ich zgodności z siedliskami leśnymi.

Ocena upraw i młodników do 10 lat na powierzchniach otwartych

Tabela XI. IUL – Nadleśnictwo Trzebciny ogółem:

Typ siedliskowy lasu	Leśnie siedlisko przyrodnicze (LSP)	Skład gatunkowy upraw i młodników do 10 lat									Uprawy przepa-dle	Razem	
		zgodny ze składem pożądanym			częściowo zgodny ze składem pożądanym			niezgodny ze składem pożądanym					
		przy zadrzewianiu											
		1,0-0,9	0,8-0,7	0,6 - 0,5	1,0-0,9	0,8-0,7	0,6 - 0,5	1,0-0,9	0,8-0,7	0,6 - 0,5	0,4 i mniej		
		powierzchnia - ha											
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
OLJ													
BŚW		562,23	5,59	0,79				0,22				568,83	
BMŚW		121,54	6,61	5,21	10,31	0,92						144,59	
LMŚW		10,52			0,06	2,27						12,85	
LŚW		2,52										2,52	
Ogółem		696,81	12,20	6,00	10,37	3,19		0,22				728,79	

Łącznie w analizowanym okresie odnowiono 728,79 ha upraw i młodników na powierzchniach otwartych. Z oceny upraw i młodników do lat 10 na powierzchniach otwartych wynika, że:

- 715,01 ha upraw i młodników (98,11 %) charakteryzuje się składem gatunkowym zgodnym ze stanem pożądanym, z czego 696,81 ha (97,45%) charakteryzuje się zadrzewieniem 0,9-1,0.
- upraw o składzie niezgodnym stwierdzono 0,22 ha.

Ocena odnowień podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych

Tabela XII. IUL - Nadleśnictwo Trzebczyny

Wyszczególnienie	Typ siedl. lasu (TSL)	Leśne siedlisko przyrodnicze (LSP)	Gatunek panujący młodego pokolenia	Powierzchnia manipulacyjna w ha	Przeciętny % pokrycia	Przeciętna jakość hodowlana
1	2	3	4	5	6	7
KO	BŚW		BK	3,06	50,0	2 2
	BŚW		DB.B	1,36	30,0	2 2
	BŚW		SO	3,13	84,6	1 2
	BMŚW		DB.B	186,92	37,9	1 2
	BMŚW		DB.S	16,89	34,6	1 1
	BMŚW		BK	8,71	42,9	1 2
	BMŚW		DB	6,58	35,1	1 2
	BMW		DB.B	2,07	30,0	2 2
	LMŚW		SO	1,86	50,0	1 2
	LMŚW		DB.S	97,99	38,0	1 1
	LMŚW		BK	6,98	49,9	1 1
	LMŚW		DB	19,79	44,6	2 2
	LMŚW		DB.B	80,07	34,2	1 1
	LMW		DB.B	0,97	40,0	1 1
	LŚW		DB	8,43	33,0	1 2
	LŚW		DB.B	8,33	40,0	1 2
	LŚW		DB.S	5,53	30,0	1 2
	LW		DB	4,25	30,0	2 2
Razem				462,92	37,8	1 2
KDO	BMŚW			61,04		
	BMŚW		DB	7,14	20,0	1 1
	BMŚW		DB.B	44,18	18,4	1 1
	BMŚW		BK	2,66	25,0	2 2
	LMŚW			10,74		
	LMŚW		DB	5,12	20,0	1 1
	LMŚW		DB.S	7,18	21,3	1 1
	LMŚW		BK	12,21	16,8	2 2
	LMŚW		DB.B	27,81	16,6	2 2
Razem				183,73	10,6	1 1
Uprawy i młodniki po rębniach złożonych	BŚW	9170	SO	52,25	94,8	1 1
	BŚW		DB.B	1,51	30,0	1 2
	BMŚW		SO	311,13	97,2	1 1
	BMŚW		SO	2,72	100,0	1 1
	BMŚW		DB	22,08	26,3	1 1
	BMŚW		DB.S	4,79	30,0	1 1
	BMŚW		DB.B	27,17	33,6	1 1
	BMW		SO	1,09	100,0	1 2
	LMŚW		SO	271,75	96,6	1 1
	LMŚW		DB	70,73	87,7	1 1
	LMŚW		DB.S	16,69	54,9	1 1
	LMŚW		DB.B	10,48	55,8	1 1
	LMW		SO	0,48	100,0	1 2
	LMW		DB.S	0,46	100,0	1 1
	LŚW		SO	7,28	90,0	1 2
	LŚW		BK	4,30	60,0	2 2
	LŚW		DB	3,68	80,0	2 2
	LŚW		DB.S	5,10	39,2	1 1
	LW		DB	2,15	100,0	1 2
	LW		DB.S	8,61	92,8	1 2
Razem				824,45	89,4	1 1
Ogółem				1393,67	65,5	1 2

Jakość hodowlana według powyższej tabeli dla upraw i młodników oraz odnowień podokapowych:

- bardzo dobra (11) – na pow. manipulacyjnej 1062,52 ha (80,91 %),
- dobra (12) – na pow. manipulacyjnej 250,61 ha (19,09 %).

Wpływ wykonanych zabiegów gospodarczych na stan lasu można określić jako pozytywny, o czym świadczą wyniki Oceny upraw i młodników do 10 lat na powierzchniach otwartych oraz odnowień podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych (Tabela nr XI i XII, wg IUL). Potwierdzają one zgodność składu gatunkowego upraw z siedliskiem oraz ich dobrą jakość. Pozytywnie należy ocenić zwiększenie powierzchni leśnej, a negatywnie spadek zasobności drzewostanów, co nastąpiło przede wszystkim w wyniku szkód od huraganu z 2022 roku (Tabela XIII wg IUL). Również na pozytywną ocenę zasługuje osiągnięcie właściwego stanu sanitarnego lasu na koniec okresu obowiązywania Planu urządzenia lasu, pomimo wystąpienia w Nadleśnictwie znacznych szkód od czynników abiotycznych, szczególnie wiatrów w 2022 roku, a także czynników biotycznych.

5. Stan sanitarny lasu i ochrona lasu

Od kilkunastu lat następuje stopniowe obniżanie się ilości opadów atmosferycznych, poziomu wód gruntowych oraz długotrwałe okresy suszy w okresie wegetacyjnym. Zjawiska te oraz postępująca dominacja klimatu kontynentalnego wpływa na destabilizację zdrowotną ekosystemów leśnych. W bieżącym 10-leciu największy problem występował w drzewostanach świerkowych. Problemy zdrowotne pojawiają się w coraz szerszym zakresie w drzewostanach sosnowych, dotąd najbardziej odpornych. Dotyczy to głównie przypłaszczka granatka oraz w stopniu umiarkowanym cetyńców.

Zestawienie pozyskanego posuszu w latach 2017 – 2026

Leśnictwo	Pozyskanie posuszu, wywrotów i złomów w roku [m3]									
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026 (I-II kw.)
Lisiny	530,22	261,70	207,79	348,70	129,66	4 335,33	601,90	385,76	131,51	92,97
Łoboda	190,65	392,66	335,86	753,21	337,21	4 116,06	147,76	525,04	155,18	10,35
Pohulanka	433,14	1 095,62	523,10	756,40	202,51	961,55	305,87	612,03	647,94	129,9
Siwe Bagno	1 706,99	400,39	290,43	332,70	367,58	6 361,95	1 216,63	567,40	97,40	58,69
Zazdrość	325,71	220,48	390,42	555,37	273,57	754,98	249,96	341,35	237,72	115,27
Zimne Źdroje	73,98	198,62	276,33	242,35	103,01	1 070,39	305,96	147,33	63,26	102,77
Smolarnia	770,67	385,38	763,65	250,32	198,55	1 081,86	215,63	178,46	123,07	31,68
Szklana Huta	1 365,91	429,18	272,68	383,02	1 165,80	3 164,79	596,90	413,84	261,60	194,92
RAZEM:										

Wydry	260,53	221,28	249,56	579,28	337,98	1 428,79	725,91	325,82	326,49	443,9	4 899,54
Wygoda	501,43	431,90	260,28	351,19	1 057,66	1 512,19	250,59	262,12	49,51	64,92	4 741,79
Zacisze	450,49	194,19	358,90	224,84	191,90	1 473,96	462,22	419,86	419,44	184,7	4 380,50
Zalesie	143,95	105,81	112,29	90,80	208,93	400,77	152,51	115,74	42,96	77,82	1 451,58
Razem posusz, wywroty i złomy:	6 753,67	4 337,21	4 041,29	4 868,18	4 574,36	26 662,62	5 231,84	4 294,75	2 556,08	1 505,89	64 825,89
Ogółem pozyskanie grubizny w Nadleśnictwie:	83 013,06	83 783,16	82 027,18	92 547,73	92 539,10	98 529,70	94 140,35	96 834,28	82 726,09	29 024,80	835 165,45

Największe pozyskanie posuszu (wywrotów i złomów) miało miejsce w leśnictwach: Siwe Bagno, Lisiny, Łoboda i Szklana Huta ze względu na „huragan”, który przeszedł przez teren Nadleśnictwa Trzebciny w dniu 01.07.2022 roku. Szkody w stopniu średnim z tego powodu wystąpiły w leśnictwach: Wygoda, Zacisze, Wydry, Smolarnia i Zimne Zdroje.

5.1 Rozmiar szkód w lasach spowodowanych przez czynniki biotyczne, abiotyczne i antropogeniczne

Szkody w uprawach, młodnikach i starszych drzewostanach spowodowane przez zwierzynę.

Presję zwierzyny w Nadleśnictwie Trzebciny na las określa się jako istotne. Zaewidencjonowane szkody bieżące powodowane przez ssaki w analizowanym okresie rosły i wg danych na 31 maja 2026 roku dotyczą powierzchni 185,36 ha. Z tego szkody powyżej 30% występują na powierzchni 37,32 ha, w tym szkody 60 % i wyżej to 19,56 ha. Największe szkody zarejestrowano w Leśnictwie Szklana Huta 53,49 ha, Smolarnia – 42,60 ha oraz Zacisze – 37,47 ha. Największe szkody w nadleśnictwie wyrządzane są przez jeleniowate – 184,16 ha. Odnotowuje się również szkody ze strony bobrów – 0,80 ha w 2026 roku, w leśnictwach: Siwe Bagno, Smolarnia.

W ramach Leśnego Kompleksu Promocyjnego „Bory Tucholskie” Nadleśnictwo Trzebciny objęte jest programem badawczym **„Określenie wpływu grodzień przed zwierzyną na zachowania pokarmowe jeleniowatych i ich presję na ekosystem leśny”** pod kierownictwem dr hab. Zbigniewa Borowskiego, który to program eliminuje wykonywanie grodzień i innych form zabezpieczenia upraw i młodników przed zwierzyną położonych w Obrębie Szarłata oraz w dwóch leśnictwach Obrębu Sarnia Góra (L. Lisiny i L. Siwe Bagno). Przekłada się to na rozproszenie szkód na w/w powierzchniach i z tego powodu lista wydzielen z szkodami w przedziale 11-30% jest długa i stanowi 128,48 ha.

Ponadto jako jedyni z całej Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu testujemy pilotażowy program „**Monitoring szkód łowieckich w odnowieniach i zalesieniach jako instrument wspierający gospodarowanie populacjami zwierzyny płowej**”, w którym również nie możemy zabezpieczać upraw i młodników (mechanicznie i chemicznie) przed zwierzyną.

Zgodnie z obowiązującą Instrukcją Ochrony Lasu Nadleśnictwo wykonywało inwentaryzację szkód od ssaków w trzech fazach rozwojowych drzewostanu tj. uprawach, młodnikach i drzewostanach starszych. Uzyskane dane zostały przedstawione w poniższych tabelach. Nadleśnictwo nie wykonuje inwentaryzacji szkód w nalotach, podrostach i podszytach, jednakże należy przyjąć, iż szkody te również występują.

Szczegółowe występowanie szkód od ssaków – stan na dzień 31 maja 2026 roku, przedstawia poniższa tabela.

Leśnictwo - nazwa	Adres leśny	Sprawca szkody	Rodzaj szkody	Faza rozw.	Powierzchnia uszkodzeń			RAZEM:
					11-30%	31-60%	>60%	
Lisiny	12-28-1-02-119 -k -00	SARNA	ZG ZŁ	UPR			0,58	0,58
Lisiny	12-28-1-02-155 -c -00	JELEŃ	SPA	MŁOD		1,25		1,25
Pohulanka	12-28-1-04-292 -c -01	JELEŃ	ZG ZŁ	UPR	2,00	0,00	0,00	2,00
Siwe Bagno	12-28-1-05-130 -c -00	SARNA	ZG ZŁ	UPR	0,12			0,12
Siwe Bagno	12-28-1-05-130 -g -00	SARNA	ZG ZŁ	UPR	0,10	0,40		0,50
Siwe Bagno	12-28-1-05-160 -g -00	JELEŃ	SPA	MŁOD	0,30	0,30		0,60
Siwe Bagno	12-28-1-05-161 -a -00	SARNA	ZG ZŁ	UPR	0,10	0,40	0,10	0,60
Siwe Bagno	12-28-1-05-164 -g -00	SARNA	ZG ZŁ	UPR	0,30			0,30
Siwe Bagno	12-28-1-05-184 -h -00	BÓBR	ŚCIN DRZ	DSTAN		0,10		0,10
Siwe Bagno	12-28-1-05-185 -a -00	JELEŃ	ZG ZŁ	UPR	0,50	0,15		0,65
Siwe Bagno	12-28-1-05-186 -o -00	JELEŃ	ZG ZŁ	UPR	0,20	0,30		0,50
Siwe Bagno	12-28-1-05-188 -a -00	JELEŃ	SPA	MŁOD	0,30	0,30	0,10	0,70
Siwe Bagno	12-28-1-05-188 -b -01	SARNA	ZG ZŁ	UPR			0,35	0,35
Siwe Bagno	12-28-1-05-188 -c -01	SARNA	ZG ZŁ	UPR		0,20		0,20
Siwe Bagno	12-28-1-05-189 -d -00	SARNA	ZG ZŁ	UPR		0,35		0,35
Siwe Bagno	12-28-1-05-189 -f -00	SARNA	ZG ZŁ	UPR	0,13			0,13
Siwe Bagno	12-28-1-05-193 -i -00	SARNA	ZG ZŁ	UPR	0,20	0,20		0,40
Siwe Bagno	12-28-1-05-218 -g -00	JELEŃ	SPA	MŁOD	0,10	0,30		0,40
Siwe Bagno	12-28-1-05-219 -a -00	BÓBR	ŚCIN DRZ	DSTAN		0,15		0,15
Siwe Bagno	12-28-1-05-222 -i -00	BÓBR	ŚCIN DRZ	DSTAN		0,05		0,05
Siwe Bagno	12-28-1-05-222 -k -00	BÓBR	ŚCIN DRZ	MŁOD			0,10	0,10
Siwe Bagno	12-28-1-05-222 -l -00	JELEŃ	ZG ZŁ	UPR	0,20	0,20	0,15	0,55
Siwe Bagno	12-28-1-05-226 -m -00	SARNA	ZG ZŁ	UPR		0,60		0,60
Siwe Bagno	12-28-1-05-252 -b -00	JELEŃ	SPA	MŁOD	0,20	0,30		0,50
Siwe Bagno	12-28-1-05-253 -a -00	BÓBR	ŚCIN DRZ	MŁOD		0,10	0,20	0,30
Siwe Bagno	12-28-1-05-255 -c -00	JELEŃ	SPA	MŁOD	0,35	0,40		0,75
Siwe Bagno	12-28-1-05-255 -f -00	JELEŃ	SPA	UPR	0,50	0,10	0,05	0,65
Siwe Bagno	12-28-1-05-257 -a -00	JELEŃ	ZG ZŁ	UPR		0,29		0,29
Siwe Bagno	12-28-1-05-258 -f -00	SARNA	ZG ZŁ	UPR			0,30	0,30

Zazdrość	12-28-1-06-194 -a -02	JELEŃ	ZG ZŁ	UPR	0,20			0,20
Zazdrość	12-28-1-06-199 -a -01	JELEŃ	SPA	UPR	0,47			0,47
Zazdrość	12-28-1-06-200 -c -01	JELEŃ	SPA	UPR	0,37			0,37
Zazdrość	12-28-1-06-203 -b -01	JELEŃ	ZG ZŁ	UPR	0,70			0,70
Zazdrość	12-28-1-06-204 -a -00	JELEŃ	ZG ZŁ	UPR		0,42		0,42
Zazdrość	12-28-1-06-212 -r -00	JELEŃ	SPA	MŁOD	0,30			0,30
Zazdrość	12-28-1-06-229 -c -01	JELEŃ	SPA	UPR	0,52			0,52
Zazdrość	12-28-1-06-230 -a -01	JELEŃ	ZG ZŁ	UPR	0,60			0,60
Zazdrość	12-28-1-06-231 -a -01	JELEŃ	SPA	UPR	0,38			0,38
Zazdrość	12-28-1-06-235 -b -01	JELEŃ	SPA	UPR	0,40			0,40
Zazdrość	12-28-1-06-238 -a -01	JELEŃ	ZG ZŁ	UPR	0,30			0,30
Zazdrość	12-28-1-06-241 -b -01	JELEŃ	ZG ZŁ	UPR	0,52			0,52
Zazdrość	12-28-1-06-244 -d -00	JELEŃ	SPA	MŁOD	0,32			0,32
Zazdrość	12-28-1-06-248 -a -01	JELEŃ	SPA	UPR	0,49			0,49
Zazdrość	12-28-1-06-265 -b -01	JELEŃ	ZG ZŁ	UPR	0,40			0,40
Zazdrość	12-28-1-06-266 -b -01	JELEŃ	SPA	UPR	0,60			0,60
Zazdrość	12-28-1-06-268 -f -01	JELEŃ	SPA	UPR	0,40			0,40
Zazdrość	12-28-1-06-269 -d -01	JELEŃ	SPA	UPR	0,50			0,50
Zazdrość	12-28-1-06-273 -d -01	JELEŃ	ZG ZŁ	UPR	0,40			0,40
Zazdrość	12-28-1-06-277 -b -01	JELEŃ	ZG ZŁ	UPR	0,50			0,50
Zazdrość	12-28-1-06-293 -d -01	JELEŃ	ZG ZŁ	UPR	0,50			0,50
Zazdrość	12-28-1-06-296 -b -01	JELEŃ	ZG ZŁ	UPR	0,48			0,48
Zazdrość	12-28-1-06-297 -c -01	JELEŃ	SPA	UPR	0,43			0,43
Zazdrość	12-28-1-06-316 -a -01	JELEŃ	SPA	UPR	0,40			0,40
Zazdrość	12-28-1-06-341 -a -01	JELEŃ	SPA	UPR	0,20			0,20
Zazdrość	12-28-1-06-342 -b -01	JELEŃ	SPA	UPR	0,20			0,20
Zimne Zdroje	12-28-1-07-103 -d -00	JELEŃ	ZG ZŁ	UPR	0,02	0,02	0,05	0,09
Zimne Zdroje	12-28-1-07-103 -g -01	JELEŃ	SPA	UPR	0,70	0,35	0,10	1,15
Zimne Zdroje	12-28-1-07-104 -a -00	JELEŃ	SPA	MŁOD	0,50	0,20		0,70
Zimne Zdroje	12-28-1-07-104 -b -01	JELEŃ	SPA	UPR	0,50	0,10	0,05	0,65
Zimne Zdroje	12-28-1-07-105 -d -01	JELEŃ	SPA	UPR	0,80	0,50	0,30	1,60
Zimne Zdroje	12-28-1-07-108 -g -01	JELEŃ	SPA	UPR	0,50	0,30	0,10	0,90
Zimne Zdroje	12-28-1-07-132 -a -01	JELEŃ	SPA	UPR	0,70	0,10		0,80
Zimne Zdroje	12-28-1-07-134 -c -01	JELEŃ	SPA	UPR	0,50	0,30	0,05	0,85
Zimne Zdroje	12-28-1-07-138 -b -01	JELEŃ	SPA	UPR	0,60	0,15		0,75
Zimne Zdroje	12-28-1-07-140 -c -00	JELEŃ	SPA	UPR	0,30			0,30
Zimne Zdroje	12-28-1-07-168 -h -01	JELEŃ	SPA	UPR	0,60	0,10		0,70
Zimne Zdroje	12-28-1-07-170 -a -00	JELEŃ	SPA	MŁOD	0,50	0,15		0,65
Zimne Zdroje	12-28-1-07-171 -a -02	JELEŃ	SPA	UPR	0,40			0,40
Zimne Zdroje	12-28-1-07-176 -l -01	JELEŃ	SPA	UPR	0,20	0,10	0,05	0,35
Zimne Zdroje	12-28-1-07-68 -d -01	JELEŃ	SPA	UPR	0,95	0,40	0,15	1,50
Zimne Zdroje	12-28-1-07-69 -c -00	JELEŃ	SPA	UPR	0,60			0,60
Zimne Zdroje	12-28-1-07-69 -h -01	JELEŃ	SPA	UPR	0,85	0,40		1,25
Zimne Zdroje	12-28-1-07-74 -k -00	JELEŃ	SPA	MŁOD	0,40	0,10		0,50
Zimne Zdroje	12-28-1-07-76 -j -00	JELEŃ	SPA	UPR	0,40	0,25		0,65
Zimne Zdroje	12-28-1-07-78 -f -01	JELEŃ	SPA	UPR	0,60	0,15		0,75
Zimne Zdroje	12-28-1-07-79 -d -00	JELEŃ	SPA	MŁOD	0,50	0,10		0,60
Smolarnia	12-28-2-08-138 -b -00	JELEŃ	SPA	MŁOD		2,00		2,00
Smolarnia	12-28-2-08-139 -a -00	SARNA	ZG ZŁ	UPR		1,00		1,00
Smolarnia	12-28-2-08-157 -a -00	JELEŃ	SPA	MŁOD	2,50			2,50
Smolarnia	12-28-2-08-157 -b -00	JELEŃ	SPA	MŁOD	2,00			2,00
Smolarnia	12-28-2-08-158 -d -00	JELEŃ	SPA	MŁOD	1,00			1,00
Smolarnia	12-28-2-08-158 -d -00	JELEŃ	SPA	MŁOD	0,50			0,50
Smolarnia	12-28-2-08-159 -d -00	JELEŃ	SPA	MŁOD	0,50			0,50
Smolarnia	12-28-2-08-165 -i -00	JELEŃ	SPA	MŁOD	1,00			1,00

Smolarnia	12-28-2-08-166 -f -01	SARNA	ZG ZŁ	UPR		0,70		0,70
Smolarnia	12-28-2-08-168 -c -00	SARNA	ZG ZŁ	UPR	0,80			0,80
Smolarnia	12-28-2-08-169 -c -00	JELEŃ	SPA	MŁOD	1,00			1,00
Smolarnia	12-28-2-08-173 -c -00	SARNA	ZG ZŁ	UPR	1,20			1,20
Smolarnia	12-28-2-08-174A -f -00	BÓBR	ŚCIN DRZ	DSTAN			0,10	0,10
Smolarnia	12-28-2-08-183 -h -00	JELEŃ	SPA	MŁOD	0,50			0,50
Smolarnia	12-28-2-08-186 -d -00	SARNA	ZG ZŁ	UPR		0,34		0,34
Smolarnia	12-28-2-08-190 -a -01	SARNA	ZG ZŁ	UPR	2,00			2,00
Smolarnia	12-28-2-08-192 -c -00	SARNA	ZG ZŁ	UPR	0,90			0,90
Smolarnia	12-28-2-08-196 -m -00	JELEŃ	ZG ZŁ	UPR	0,90	0,55		1,45
Smolarnia	12-28-2-08-197 -h -00	SARNA	ZG ZŁ	UPR	2,00			2,00
Smolarnia	12-28-2-08-198 -c -00	JELEŃ	SPA	MŁOD	1,50	1,00		2,50
Smolarnia	12-28-2-08-199 -b -00	ŁOŚ	ZG ZŁ	MŁOD	1,00	1,00		2,00
Smolarnia	12-28-2-08-200 -b -01	SARNA	ZG ZŁ	UPR		2,00		2,00
Smolarnia	12-28-2-08-200 -g -01	SARNA	ZG ZŁ	UPR		0,94		0,94
Smolarnia	12-28-2-08-201 -i -00	JELEŃ	ZG ZŁ	UPR		0,97	0,70	1,67
Smolarnia	12-28-2-08-201 -l -00	JELEŃ	SPA	MŁOD	1,00	0,50		1,50
Smolarnia	12-28-2-08-202 -h -00	JELEŃ	ZG ZŁ	MŁOD		0,30		0,30
Smolarnia	12-28-2-08-206 -g -01	JELEŃ	SPA	MŁOD	1,00	1,50		2,50
Smolarnia	12-28-2-08-207 -a -00	JELEŃ	ZG ZŁ	UPR	1,00	0,50		1,50
Smolarnia	12-28-2-08-208 -a -00	JELEŃ	SPA	MŁOD	2,00			2,00
Smolarnia	12-28-2-08-209 -a -00	SARNA	ZG ZŁ	UPR	1,70			1,70
Smolarnia	12-28-2-08-210 -a -00	JELEŃ	ZG ZŁ	UPR	1,00			1,00
Smolarnia	12-28-2-08-210 -k -00	JELEŃ	ZG ZŁ	UPR	1,50			1,50
Szklana Huta	12-28-2-09-118 -a -00	JELEŃ	ZG ZŁ	UPR			1,40	1,40
Szklana Huta	12-28-2-09-120 -j -01	SARNA	ZG ZŁ	UPR	1,87	0,45		2,32
Szklana Huta	12-28-2-09-120 -k -01	SARNA	ZG ZŁ	UPR	3,60			3,60
Szklana Huta	12-28-2-09-122 -f -00	JELEŃ	SPA	MŁOD		1,38		1,38
Szklana Huta	12-28-2-09-13 -a -00	JELEŃ	SPA	UPR	2,04	0,08		2,12
Szklana Huta	12-28-2-09-144 -f -00	JELEŃ	SPA	MŁOD		2,50		2,50
Szklana Huta	12-28-2-09-14 -a -00	SARNA	ZG ZŁ	UPR	2,63		0,23	2,86
Szklana Huta	12-28-2-09-14 -g -00	SARNA	ZG ZŁ	UPR			1,00	1,00
Szklana Huta	12-28-2-09-15 -b -01	SARNA	ZG ZŁ	UPR	2,50		0,51	3,01
Szklana Huta	12-28-2-09-15 -d -00	SARNA	ZG ZŁ	UPR		0,18	1,24	1,42
Szklana Huta	12-28-2-09-29 -d -01	JELEŃ	SPA	MŁOD		2,63		2,63
Szklana Huta	12-28-2-09-31 -r -01	JELEŃ	ZG ZŁ	UPR	2,24		0,35	2,59
Szklana Huta	12-28-2-09-35 -k -00	JELEŃ	SPA	MŁOD		1,85		1,85
Szklana Huta	12-28-2-09-36 -a -00	ZAJĄC	ZG ZŁ	UPR			0,11	0,11
Szklana Huta	12-28-2-09-40 -a -00	SARNA	ZG ZŁ	UPR	2,63		0,21	2,84
Szklana Huta	12-28-2-09-40 -g -00	SARNA	ZG ZŁ	UPR	0,35	0,60	0,20	1,15
Szklana Huta	12-28-2-09-55 -c -00	JELEŃ	ZG ZŁ	UPR	1,31			1,31
Szklana Huta	12-28-2-09-56 -b -00	ZAJĄC	ZG ZŁ	UPR		0,17	0,12	0,29
Szklana Huta	12-28-2-09-56 -c -00	SARNA	ZG ZŁ	UPR	0,53		0,20	0,73
Szklana Huta	12-28-2-09-56 -h -00	SARNA	ZG ZŁ	UPR	0,82	0,05		0,87
Szklana Huta	12-28-2-09-57 -c -00	SARNA	ZG ZŁ	UPR			0,95	0,95
Szklana Huta	12-28-2-09-57 -g -00	SARNA	ZG ZŁ	UPR	2,38		0,14	2,52
Szklana Huta	12-28-2-09-59 -a -00	SARNA	ZG ZŁ	UPR	3,45	0,25	0,20	3,90
Szklana Huta	12-28-2-09-60 -k -00	JELEŃ	ZG ZŁ	UPR	1,33			1,33
Szklana Huta	12-28-2-09-60 -m -00	JELEŃ	ZG ZŁ	UPR	0,52			0,52
Szklana Huta	12-28-2-09-66 -d -00	JELEŃ	SPA	MŁOD	1,49			1,49
Szklana Huta	12-28-2-09-90 -g -00	JELEŃ	SPA	MŁOD	1,00	0,31		1,31
Szklana Huta	12-28-2-09-96 -h -00	JELEŃ	SPA	MŁOD	1,70	0,20		1,90
Szklana Huta	12-28-2-09-96 -k -00	SARNA	ZG ZŁ	UPR	2,10			2,10
Szklana Huta	12-28-2-09-97 -d -00	JELEŃ	SPA	MŁOD	1,49			1,49
Wydry	12-28-2-10-255 -c -01	SARNA	ZG ZŁ	UPR	1,30			1,30

Wydry	12-28-2-10-275 -h -00	SARNA	ZG ZŁ	UPR	0,60			0,60
Wydry	12-28-2-10-288 -r -00	SARNA	ZG ZŁ	UPR		0,05		0,05
Wydry	12-28-2-10-289 -d -00	SARNA	ZG ZŁ	UPR		0,08		0,08
Wygoda	12-28-2-11-107 -f -00	JELEŃ	ZG ZŁ	UPR	0,50	0,31	1,09	1,90
Wygoda	12-28-2-11-223 -c -00	JELEŃ	ZG ZŁ	UPR	0,47		1,53	2,00
Zacisze	12-28-2-12-110 -f -00	JELEŃ	SPA	MŁOD	2,00			2,00
Zacisze	12-28-2-12-111 -b -00	JELEŃ	SPA	MŁOD	0,80			0,80
Zacisze	12-28-2-12-113 -c -01	JELEŃ	ZG ZŁ	UPR	1,00			1,00
Zacisze	12-28-2-12-116 -o -00	JELEŃ	SPA	MŁOD	0,80			0,80
Zacisze	12-28-2-12-117 -d -00	JELEŃ	ZG ZŁ	UPR	0,50			0,50
Zacisze	12-28-2-12-117 -k -00	SARNA	CZEMCH	UPR	0,40			0,40
Zacisze	12-28-2-12-131 -a -01	JELEŃ	SPA	UPR	0,60			0,60
Zacisze	12-28-2-12-131 -a -02	JELEŃ	SPA	UPR	1,00			1,00
Zacisze	12-28-2-12-132 -b -01	JELEŃ	SPA	MŁOD	1,50			1,50
Zacisze	12-28-2-12-133 -b -00	JELEŃ	SPA	MŁOD		1,30		1,30
Zacisze	12-28-2-12-133 -c -00	SARNA	ZG ZŁ	UPR	1,00			1,00
Zacisze	12-28-2-12-133 -d -00	JELEŃ	ZG ZŁ	UPR	0,50			0,50
Zacisze	12-28-2-12-137 -c -00	JELEŃ	SPA	MŁOD	2,00			2,00
Zacisze	12-28-2-12-137 -g -00	JELEŃ	ZG ZŁ	UPR	0,40			0,40
Zacisze	12-28-2-12-150 -b -01	JELEŃ	SPA	MŁOD	1,00			1,00
Zacisze	12-28-2-12-156 -a -01	SARNA	ZG ZŁ	UPR			1,73	1,73
Zacisze	12-28-2-12-24 -d -01	JELEŃ	ZG ZŁ	UPR			1,00	1,00
Zacisze	12-28-2-12-24 -f -01	JELEŃ	ZG ZŁ	UPR			1,50	1,50
Zacisze	12-28-2-12-25 -h -00	JELEŃ	ZG ZŁ	UPR	1,00			1,00
Zacisze	12-28-2-12-26 -b -00	JELEŃ	SPA	MŁOD	1,40			1,40
Zacisze	12-28-2-12-28 -b -01	JELEŃ	ZG ZŁ	UPR	2,00			2,00
Zacisze	12-28-2-12-50 -c -00	JELEŃ	ZG ZŁ	UPR			0,79	0,79
Zacisze	12-28-2-12-52 -b -01	JELEŃ	SPA	MŁOD	1,00			1,00
Zacisze	12-28-2-12-52 -b -02	JELEŃ	SPA	MŁOD	1,00			1,00
Zacisze	12-28-2-12-7 -f -00	JELEŃ	ZG ZŁ	UPR			1,25	1,25
Zacisze	12-28-2-12-7 -h -00	JELEŃ	SPA	MŁOD	1,00			1,00
Zacisze	12-28-2-12-83 -d -00	JELEŃ	SPA	MŁOD	5,00			5,00
Zacisze	12-28-2-12-84 -h -99	JELEŃ	SPA	MŁOD	3,00			3,00
Zacisze	12-28-2-12-87 -f -00	JELEŃ	ZG ZŁ	UPR	0,50			0,50
Zacisze	12-28-2-12-88 -f -00	JELEŃ	ZG ZŁ	UPR	0,50			0,50
Zalesie	12-28-2-13-229 -b -00	JELEŃ	SPA	MŁOD	1,95			1,95
Zalesie	12-28-2-13-229 -d -00	JELEŃ	ZG ZŁ	UPR		1,00		1,00
Zalesie	12-28-2-13-232 -f -00	JELEŃ	ZG ZŁ	UPR	0,27		0,20	0,47
Zalesie	12-28-2-13-233 -c -00	JELEŃ	ZG ZŁ	UPR	0,05		0,03	0,08
Zalesie	12-28-2-13-233 -k -00	JELEŃ	ZG ZŁ	UPR	0,23			0,23
Zalesie	12-28-2-13-236 -g -00	JELEŃ	ZG ZŁ	UPR	0,14			0,14
Zalesie	12-28-2-13-237 -d -00	JELEŃ	SPA	MŁOD	0,60			0,60
Zalesie	12-28-2-13-238 -f -00	JELEŃ	SPA	UPR	0,10			0,10
Zalesie	12-28-2-13-244 -c -00	JELEŃ	ZG ZŁ	UPR	0,59			0,59
Suma:					128,48	37,32	19,56	185,36

Występowanie szkód od ssaków według leśnictw – stan na dzień 31 maja 2026 roku

Lp.	Leśnictwo	Stadium rozwojowe drzewostanu	Główny sprawca uszkodzeń	Dominujący rodzaj uszkodzeń	Powierzchnia szkód spowodowanych przez ssaki [ha]			
					11-30%	31-60%	>60%	RAZEM:
1	Lisiny	MŁOD	JELEŃ	SPA		1,25		1,25
2	Lisiny	UPR	SARNA	ZG ZŁ			0,58	0,58
RAZEM LISINY:						1,25	0,58	1,83
3	Pohulanka	UPR	JELEŃ	ZG ZŁ	2,00	0,00	0,00	2,00
RAZEM POHULANKA:					2,00			2,00
4	Siwe Bagno	DSTAN	BÓBR	ŚCIN DRZ		0,30		0,30
5	Siwe Bagno	MŁOD	BÓBR	ŚCIN DRZ		0,10	0,30	0,40
6	Siwe Bagno	MŁOD	JELEŃ	SPA	1,25	1,60	0,10	2,95
7	Siwe Bagno	UPR	JELEŃ	SPA	0,50	0,10	0,05	0,65
8	Siwe Bagno	UPR	JELEŃ	ZG ZŁ	0,90	0,94	0,15	1,99
9	Siwe Bagno	UPR	SARNA	ZG ZŁ	0,95	2,15	0,75	3,85
RAZEM SIWE BAGNO:					3,60	5,19	1,35	10,14
10	Zazdrość	MŁOD	JELEŃ	SPA	0,62			0,62
11	Zazdrość	UPR	JELEŃ	SPA	5,36			5,36
12	Zazdrość	UPR	JELEŃ	ZG ZŁ	4,60	0,42		5,02
RAZEM ZAZDROŚĆ:					10,58	0,42		11,00
13	Zimne Zdroje	MŁOD	JELEŃ	SPA	1,90	0,55		2,45
14	Zimne Zdroje	UPR	JELEŃ	SPA	9,20	3,20	0,80	13,20
15	Zimne Zdroje	UPR	JELEŃ	ZG ZŁ	0,02	0,02	0,05	0,09
RAZEM ZIMNE ZDROJE:					11,12	3,77	0,85	15,74
16	Smolarnia	DSTAN	BÓBR	ŚCIN DRZ			0,10	0,10
17	Smolarnia	MŁOD	JELEŃ	SPA	14,50	5,00		19,50
18	Smolarnia	MŁOD	JELEŃ	ZG ZŁ		0,30		0,30
19	Smolarnia	MŁOD	ŁOŚ	ZG ZŁ	1,00	1,00		2,00
20	Smolarnia	UPR	JELEŃ	ZG ZŁ	4,40	2,02	0,70	7,12
21	Smolarnia	UPR	SARNA	ZG ZŁ	8,60	4,98		13,58
RAZEM SMOLARNIA:					28,50	13,30	0,80	42,60
22	Szklana Huta	MŁOD	JELEŃ	SPA	5,68	8,87		14,55
23	Szklana Huta	UPR	JELEŃ	SPA	2,04	0,08		2,12
24	Szklana Huta	UPR	JELEŃ	ZG ZŁ	5,40		1,75	7,15
25	Szklana Huta	UPR	SARNA	ZG ZŁ	22,86	1,53	4,88	29,27
26	Szklana Huta	UPR	ZAJĄC	ZG ZŁ		0,17	0,23	0,40
RAZEM SZKLANA HUTA:					35,98	10,65	6,86	53,49
27	Wydry	UPR	SARNA	ZG ZŁ	1,90	0,13		2,03
RAZEM WYDRY:					1,90	0,13		2,03
28	Wygoda	UPR	JELEŃ	ZG ZŁ	0,97	0,31	2,62	3,90
RAZEM WYGODA:					0,97	0,31	2,62	3,90
29	Zacisze	MŁOD	JELEŃ	SPA	20,50	1,30		21,80
30	Zacisze	UPR	JELEŃ	SPA	1,60			1,60
31	Zacisze	UPR	JELEŃ	ZG ZŁ	6,40		4,54	10,94
32	Zacisze	UPR	SARNA	CZEMCH	0,40			0,40
33	Zacisze	UPR	SARNA	ZG ZŁ	1,00		1,73	2,73
RAZEM ZACISZE:					29,90	1,30	6,27	37,47

34	Zalesie	MŁOD	JELEŃ	SPA	2,55			2,55
35	Zalesie	UPR	JELEŃ	SPA	0,10			0,10
36	Zalesie	UPR	JELEŃ	ZG ZŁ	1,28	1,00	0,23	2,51
RAZEM ZALESIE:					3,93	1,00	0,23	5,16
Ogółem NADLEŚNICTWO:					128,48	37,32	19,56	185,36

Występowanie szkód od ssaków– stan na dzień 31 maja 2026 roku
(wg wieku drzewostanów)

Faza rozwojowa	Powierzchnia uszkodzeń [ha]			Razem [ha]
	11-30%	31-60%	>60%	
Uprawy	80,48	17,05	19,06	116,59
Młodniki	48	18,72	0,4	68,37
Drzewostan	0	0,3	0,1	0,4
RAZEM:	128,48	36,07	19,56	185,36

Występowanie szkód od ssaków wg sprawcy szkody – stan na dzień 31 maja 2026 roku

Sprawca	Powierzchnia uszkodzona [ha]			Razem [ha]
	11-30%	31-60%	>60%	
Bóbr	0	0,4	0,4	0,8
Jeleń	91,77	25,71	10,99	129,72
Łoś	1	1	0	2
Sarna	35,71	8,79	7,94	52,44
Zając	0	0,17	0,23	0,4
RAZEM:	128,48	36,07	19,56	185,36

Podstawową formą zapobiegania szkodom od zwierzyny jest właściwe prowadzenie gospodarki łowieckiej – utrzymanie liczebności zwierzyny płowej dostosowanej do zmieniających się możliwości wyżywieniowych siedlisk leśnych oraz właściwej struktury płciowej i wiekowej populacji. Nadleśnictwo czuwa nad wypełnianiem tego zadania przez koła łowieckie znajdujące się w zasięgu administracyjnym.

Ochrona lasu przed zwierzyną polega głównie na grodzeniu upraw, ale także chemicznym zabezpieczaniu pojedynczych młodych drzewek przed zgryzaniem i spałowaniem. Powierzchnia grodzonych upraw wg stanu na dzień 28.09.2026 roku wyniosła 232,74 ha. Średnia powierzchnia zabezpieczania chemicznego repelentami w latach 2017-2026 to

około 21 ha rocznie. W poniższej tabeli przedstawiono zakres zastosowanych metod ochrony mechanicznej i chemicznej przed szkodami od jeleniowatych w poszczególnych latach.

Wykonanie nowych grodzień w Nadleśnictwie Trzebciny

Rok	Powierzchnia wykonanych grodzień [ha]
2017	39,94
2018	32,75
2019	54,09
2020	42,76
2021	49,8
2022	8
2023	7,35
2024	4,81
2025	3,84
PLAN 2026	4,10
RAZEM:	247,44

Ochrona lasu przed szkodami od jeleniowatych

Rok	Zabieg ochronny [ha]	
	chemiczny	mechaniczny
2017	52,2	143,73
2018	26,16	120,37
2019	17,22	155,04
2020	43,34	134,65
2021	51,24	151,93
2022	6,45	52,53
2023	4,28	53,89
2024	0	4,79
2025	3,99	48,43
PLAN 2026	0	42,12
RAZEM:	204,88	907,48

W ostatnich latach zintensyfikowane zostały prace mające na celu demontaż grodzień upraw sosnowych oraz innych niespełniających już funkcji ochronnych.

W poniższej tabeli zestawiono dane za lata 2017 - 2026.

Demontaż grodzień w Nadleśnictwie Trzebciny

Rok	Ilość [ha]
2017	80,18
2018	73,19
2019	33,12
2020	64,61
2021	99,67
2022	123,18
2023	146,63
2024	32,97
2025	51,19
PLAN 2026	32,80
RAZEM:	737,54

Ważnym działaniem jest poprawa naturalnych warunków bytowania zwierzyny. W tym celu sadzono w uprawach leśnych dzikie drzewa owocowe oraz krzewy, których pędy i owoce są chętnie zjadane przez zwierzynę lub dają naturalną osłonę.

Najpopularniejsze to jarząb pospolity, olsza szara, róża, ałyczka. Obsiewano również poletka łowieckie atrakcyjnymi roślinami, wzbogacającymi bazę żerową. Aby zmniejszyć szkody w młodnikach, w okresie zimowo-wiosennym (w ramach cięć pielęgnacyjnych), wykładano dla jeleniowatych drzewa zgryzowe oraz w lizawkach wykładano sól z mikroelementami.

Nadleśnictwo w celu ograniczenia szkód od bobrów (w miarę możliwości finansowych) podejmowało działania ochronne takie, jak zabezpieczanie pojedynczych drzew siatką lub grodzenie zagrożonych fragmentów upraw. Łączna powierzchnia tych działań w latach 2017 - 2026 wyniosła 61,42 ha.

5.2 Szkody spowodowane przez pożary

Drzewostany Nadleśnictwa Trzebciny zaliczane są do II kategorii zagrożenia pożarowego, w większości są to drzewostany iglaste, podatne na powstawanie i rozprzestrzenianie się pożarów. Dodatkowym zagrożeniem jest przebiegająca przez teren nadleśnictwa powierzchnia pokłeskowa, powstała 14.07.2012 roku, o łącznej powierzchni 468 ha.

W latach 2017 - 2026 odnotowano 6 pożarów, o sumarycznej powierzchni 4,42 ha. Przeciętna powierzchnia pożaru wyniosła 0,73 ha. Ze względu na liczne pożary gruntów prywatnych leżących w bezpośrednim sąsiedztwie z gruntami nadleśnictwa liczba pożarów byłaby znacznie większa. Na końcowy wynik pozytywnie wpływa posiadanie samochodu gaśniczego, bliskość jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych oraz współpraca z Państwową Strażą Pożarną dzięki czemu pożary gaszone są bardzo szybko oraz nie dochodzi do ich rozprzestrzeniania.

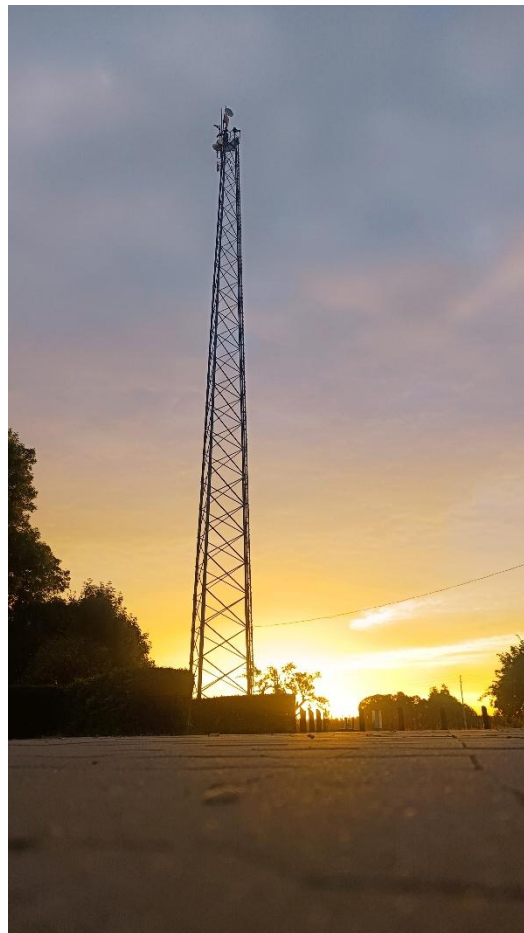
Podstawowym dokumentem regulującym organizację ochrony przeciwpożarowej w Nadleśnictwie jest „Sposób postępowania na wypadek powstania pożaru” aktualizowany każdego roku.

Sytuacja pożarowa Nadleśnictwa Trzebciny w latach 2017-2026.

Rok	Pożary		Przyczyny powstania pożaru					
	Liczba	Powierzchnia	wyładowania atmosferyczne	komunikacja	używanie ognia	podpalenie	inne	nieustalone
1	2	3	4	5	6	7	8	9
2017	0	0						
2018	3	3,46				1	2	
2019	0	0						
2020	0	0						
2021	0	0						
2022	0	0						
2023	2	0,92	1				1	
2024	1	0,04		1				
2025	0	0						
2026	0	0						
Razem:	6	4,42						
Średnia		0,73						

Infrastruktura przeciwpożarowa w Nadleśnictwie Trzebciny przedstawia się następująco:

- punkty zaopatrzenia wodnego –11 szt. (5 naturalnych, 6 sztuczne),
- punkty obserwacyjne – 2 szt. (wieża Trzebciny, Sarnia Góra),
- dojazdy pożarowe – 81,57 km.

Baza sprzętu w Nadleśnictwie Trzebciny

L.p.	Adres lokalizacji	Leśnictwo	Adres leśny	Rodzaj sprzętu					
				Samochód z modu- łem gaśniczym	hydrantki (szt.)	łtłumice (szt.)	szpadeł (szt.)	piłarka (szt.)	inne
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Siedziba Nadleśnictwa Trzebciny	Siwe Bagno	12-28-1-05-221-n-00	1	10	10	10	1	1

Nadleśnictwo podejmowało również działania prewencyjne:

- mineralizacja bruzd otaczających miejsca postoju pojazdów,
- przeglądy sprzętu przeciwpożarowego i łączności alarmowej oraz utrzymanie ich w pełnej sprawności,
- utrzymanie przejezdności dojazdów przeciwpożarowych,
- dokonywano corocznego przeglądu przeciwpożarowego w zakresie: punktów zaopatrzenia wodnego, zabezpieczenia osad leśnych, prawidłowości instrukcji alarmowych, przejezdności dojazdów i legalizacji gaśnic,
- prowadzenie wspólnych ćwiczeń, porad, patroli z Policją oraz PSP i OSP,
- wprowadzenie dyżurów dla pełnomocników nadleśniczego i służb terenowych,
- uruchomienie PAD w siedzibie nadleśnictwa, PAD nadleśnictwa obsługuje sygnał z kamery w Trzebcinach, Sarniej Górze oraz z kamery Nadleśnictwa Zamrzenica.

5.3 Szkody powodowane przez szkodniki owadzie i grzyby patogeniczne

5.3.1 Szkodniki owadzie

Szczególne znaczenie wśród szkodników pierwotnych w Nadleśnictwie Trzebciny mają: brudnica mniszka, boreczniki, strzygonia chojnowka oraz barczatka sosnowka. W związku z powyższym często występuje konieczność wykonywania lotniczych zabiegów ratowniczych.

Ze szkodników upraw największe potencjalne zagrożenie występuje ze strony szeliniaka sosnowca, ale z uwagi na przyjętą zasadę obowiązkowego przelegiwania zrębów, nasilenie szkód nie jest duże. Progностycznie stosowane są pułapki kontrolne, a sporadycznie, w przypadku wystąpienia istotnych szkód, przeprowadzane są zabiegi chemicznego zwalczania.

Ponadto na terenie Nadleśnictwa Trzebciny występuje duże zagrożenie dla wyprowadzenia upraw ze strony pędraków chrabąszcza kasztanowca i chrabąszcza majowego. Największe zagrożenie od tych szkodników występuje w Leśnictwach:

Pohulanka, Zazdrość, Wygoda, Łoboda i Zimne Zdroje. Zagrożenie dla upraw w tych leśnictwach jest poważne i dlatego protokołem nr 1/2024 z dnia 27.02.2024 r. został tam wyznaczony obszar uporczywego pędraczyska, który łącznie wynosi 4212 ha. Prognostycznie wykonuje się kontrolę występowania szkodników korzeni, nadzwyczajną kontrolę różki chrabąszczy w latach zabiegów ograniczenia ich liczebności oraz agrolotnicze zabiegi zwalczające.

Ze szkodników wtórnych największe potencjalne zagrożenie występuje ze strony przypłaszczka granatka, kornika ostrożnego i kornika drukarza. W drzewostanach liściastych wzmożonego zagrożenia ze strony szkodników owadzych nie stwierdzono.

W celu podwyższenia poziomu oporu środowiska dąży się do zwiększania bioróżnorodności lasów i poprawy warunków bytowania pożytecznych organizmów będących naturalnym czynnikiem limitującym rozwój organizmów szkodliwych. Realizację tego zadania dokonuje się poprzez: montaż nowych oraz konserwację już istniejących skrzynek lęgowych, ochronę drzew dziuplastych, zimowe dokarmianie ptaków, wprowadzanie podsadzeń, zakładanie ognisk biocenotycznych.

**Powierzchnie występowania/zwalczania szkodników pierwotnych
oraz szkodników upraw w Nadleśnictwie Trzebciny w latach 2017 - 2026**

Gatunek	Występowanie szkodników w kolejnych latach [ha] występowanie/ zwalczanie									
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026*
Szeliniaki	14,52 7,24	0	10,06 10,06	0	0	0	0	0	0	-
Chrabąszcze (pędraki)	0,6	0	0,2	0	0	14,93	24,35	28,73 19,68	34,70 26,77	0,14
Chrabąszcze (imago)	0	0	0	0	288,82 276,92	0	0	0	344,85 344,85	1259,29
Brudnica mniszka	1 425,89	3675,16 1517,80	1424,09 1279,64	0	0	0	6028,18 3834,85	2509,18 1380,86	2063,97 1414,63	-
Barczatka sosnówka	0	0	0	0	0	0	646,80 557,59	0	0	-
Strzygonia choinówka	283,66	174,17	0	0	0	0	0	0	55,64	-
Boreczniki	772,19	525,36	40,66	20,13	0	6598,40 3053,23	2685,17 947,90	41,43	21,68	-
Borecznikowiec rudy	0	0	87,57	0	0	0	0	0	0	-
*stan na dzień 31.08.2026 r.										

Wśród szkodników wtórnych drzewostanów iglastych największe znaczenie mają na sośnie przyplaszczek granatek oraz w ostatnim czasie kornik ostrozębny, a na świerku kornik drukarz. W drzewostanach liściastych nie odnotowano istotnych szkód od szkodników wtórnych. Powierzchnie, na których odnotowano szkody od tych owadów przedstawia poniższa tabela.

Powierzchnie występowania szkód od szkodników wtórnych w Nadleśnictwie Trzebciny w latach 2017 - 2026

Gatunek	Występowanie szkód w kolejnych latach [ha]									
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026*
Kornik drukarz	0	206,06	64,35	13,75	12,05	25,02	0	0	0	0
Przypłaszczek granatek	0	0	163,03	0	0	0	0	0	0	0
Kornik ostrozębny	0	0	21,65	7,86	0	0	0	0	0	0
Cetyńce	0	0	0	16,76	0	0	0	0	0	0
Smolik znaczony	0	0	0	0	0	0	0	0	0,57	0
*stan na dzień 31.08.2026 r.										

Walka ze szkodnikami wtórnymi polegała przede wszystkim na wyznaczaniu i pozyskaniu drzew trocinkowych i terminowym wywozie zasiedlonego drewna z lasu.

Inne szkodniki owadzie w Nadleśnictwie Trzebciny występują w ilościach, które nie powodowały szkód mających duże znaczenie gospodarcze. Nadleśnictwo podejmuje szereg działań mających na celu zwiększanie biologicznej odporności drzewostanów. Do działań profilaktycznych podejmowanych w ochronie lasu należały:

- przestrzeganie zasad higieny lasu,
- tworzenie ekotonów,
- sadzenie drzew owocodajnych charakterystycznych dla regionu,
- pozostawianie drzew dziuplastych,
- wyznaczanie drzew ekologicznych i pozostawianie drewna martwego,
- wywieszanie skrzynek lęgowych dla ptaków.

5.3.2 Grzyby patogeniczne

Największe zagrożenie występowało ze strony huby korzeniowej, w szczególności na gruntach porolnych ale jednostkowo także na gruntach leśnych.

Na całym terenie nadleśnictwa występowały szkody od opieńki miodowej, które lokalnie powodowały wypady w uprawach. Walka polegała na eliminacji z uprawy zarażonych drzewek.

Zdarzały się również szkody ze strony mączniaka dębu, osutek, pasożytnicza zgorzel siewek gatunków iglastych i liściastych jednak w skali powierzchniowej i nasileniu nie wymagających zwalczania chemicznego, poza szkółką leśną.

Ponadto występowało zamieranie olszy, do którego przyczynił się głównie stres wodny i patogeny jednak zwalczania nie stosowano.

Pozostałe patogeny występowały na mniejszych powierzchniach przede wszystkim na szkółce leśnej, gdzie zabiegi profilaktyczne oraz zwalczanie patogenów grzybowych wykonywane były w oparciu o sporządzony każdego roku w IBL wykaz środków ochrony roślin.

Występowanie chorób drzew leśnych spowodowanych przez grzyby pasożytnicze w latach 2017 - 2026

Wyszczególnienie	Powierzchnia występowania szkód w poszczególnych latach [ha]									
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026*
Pasożytnicza zgorzel siewek gat. iglastych	0,37	0,81	0,4	0	0	0,76	0,71	0,33	0	0
Pasożytnicza zgorzel siewek gat. liściastych	0,2	0,14	0,15	0	0	0,13	0,42	0,16	0,06	0,14
Osutki sosny	0,54	15,95	0,73	0	0	10,54	2,02	0,83	0	0
Osutki modrzewia	0	0,04	0	0	0	0	0	0	0	0
Rdze na igłach / liściach	71,76	0,19	0	0	0	0	0,23	0,15	0	0
Mączniak dębu	0,35	1,3	0	0	0	0,17	0,37	0,45	0	0
Zamieranie olszy	4,97	6,3	2,29	4	0	3,43	3,37	3,37	1,7	0
Opieńkowa zgnilizna korzeni	2,11	2,11	1,86	1,72	0	0	0	0,55	1,42	1,4
Huba korzeni	441,5	415,28	416,44	405,51	0	0	0	0	15,37	0
Zgnilizna korzeni	0	0,5	0	0	0	0	0	0	0	0
Zamieranie pędów sosny	0	0	0	0	0	0	0,68	0	0	0
*stan na 31.08.2026 r.										

5.4 Szkody powodowane przez zanieczyszczenie środowiska

Drzewostany Nadleśnictwa Trzebciny nie są szczególnie narażone na negatywne działanie emisji pyłów i gazów przemysłowych. Znaczącym problemem jest zaśmiecanie środowiska leśnego powodowane przez ludzi. Dotyczy to przede wszystkim terenów położonych przy drogach publicznych, parkingach, intensywnie użytkowanych turystycznie oraz w bezpośrednim sąsiedztwie miejscowości.

5.5 Szkody powodowane przez czynniki abiotyczne

W latach 2017 - 2026 znaczące szkody od wiatru wystąpiły w roku 2022. W roku tym w wyniku huraganowych wiatrów pozyskano prawie 21 tys. m³. Szkody te odnotowano na powierzchni około 708 ha. Większość tych szkód miała charakter rozproszony.

Szkody od przymrozków występowały średniorocznie na powierzchni około 31 ha.

Szkody powstałe na skutek zakłóceń stosunków wodnych średniorocznie kształtowały się na poziomie około 62,81 ha, z czego podtopienia i zalania obejmowały około 0,81 ha, a susze oraz obniżenie wód gruntowych 62,00 ha. Od kilku lat obserwuje się zjawisko obniżania się poziomu wód gruntowych.

Wszystkie te czynniki mogą wpływać na obniżenie biologicznej odporności drzewostanów, a co za tym idzie – powstawanie szkód gospodarczych.

Szczegółowe dane dotyczące występowania zespołu czynników abiotycznych w Nadleśnictwie Trzebciny w latach 2017 - 2026 przedstawia poniższa tabela.

Występowanie uszkodzeń spowodowanych przez czynniki abiotyczne w latach 2017 – 2026

Czynniki abiotyczne:	Powierzchnia występowania szkód w latach [ha]									
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026*
a) zakłócenie stosunków wodnych:										
podtopienia i zalania	0	0	0	0,15	0	0	0,07	0,59	0	0
obniżenie poziomu wód gruntowych	0	51,3	0,47	3,15	0	0,3	3,02	0,06	3,7	41,57
b) niskie i wysokie temperatury:										
	0	1,39	0,13	0	0,59	0	0	0	0,2	4,31

oparzenia (zgorzel słoneczna), wędnicie i zamieranie										
zmrożenia, zwarzenia	0	16,64	39,42	11,47	0	53,66	5,32	59,66	121,44	0,14
c) wiatr	0	0	0	0	1,61	707,88	0	0,2	0	0
d) śnieg	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1,95
e) grad	0	0	0	0	0	0	0,14	0	0	0
f) pożar	0	3,46	0	0	0	0	0,92	0,08	0	0
*stan na dzień 31.08.2026 r.										

6. Użytkowanie uboczne

Użytkowanie uboczne w nadleśnictwie dotyczyło przede wszystkim pozyskania choinek, stroiszu, karpiny i gospodarki łowieckiej. Sprzedaż choinek w Nadleśnictwie Trzebciny odbywała się cyklicznie, w grudniu i zainteresowanie było stosunkowo duże. W latach 2017-2026 w Nadleśnictwie Trzebciny pozyskano j.n.:

- 4 345 szt. - choinek
- 16,65 mp. – stroiszu świerkowego
- 43 m³ - karpiny opałowej

Nadleśnictwo posiada własne plantacje choinkowe i nie musi korzystać z zakupu choinek od innych nadleśnictw, wręcz przeciwnie często wspomaga inne nadleśnictwa RDLP w Toruniu i im odsprzedaż część choinek.

6.1. Gospodarka łowiecka

W trakcie obowiązywania PUL na lata 2017 - 2026 obowiązywał Wieloletni Łowiecki Plan Hodowlany na lata 2007 – 2017 i 2017-2027. W wyniku zmiany z dniem 18 lutego 2021 r. Uchwały sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego w sprawie podziału województwa kujawsko-pomorskiego na obwody łowieckie oraz zaliczenia obwodów łowieckich do kategorii opracowano nowy Wieloletni Łowiecki Plan Hodowlany na lata 2023-2033. Grunty Nadleśnictwa Trzebciny wchodziły w skład Rejonu Hodowlanego nr 2 „Bory Tucholskie Centralne”. Koordynatorem tego rejonu jest Nadleśniczy Nadleśnictwa Trzebciny.

Dane obwodów łowieckich nadzorowanych przez Nadleśnictwo Trzebciny przedstawia tabela poniżej.

Nr obwodu łowieckiego	Nazwa Koła Łowieckiego	Nazwa Obwodu	Powierzchnia obwodu łowieckiego w ha				% pow. leśnej	Kategoria obwodu
			Ogólna	w tym				
				wyłączenia	użytkowa	leśna		
6	Nr 63 „Żubr”	Stara Rzeka	7030	150	6880	6033	86	bardzo dobry
7	Nr 2 „Przepiórka”	Zarośle	6364	129	6235	4002	63	średni
8	Nr 145 „Wieniec”	Kamionka	7343	26	7317	6174	84	bardzo dobry
19	Nr 89 „Wda”	Wydry	6017	200	5816	2961	49	bardzo dobry
20	Nr 86 „Szarłata”	Wygoda	7180	166	7014	4286	60	bardzo dobry
21	Nr 15 „Budowlani”	Zielonka	4991	70	4921	3667	73	dobry
Ogółem:			38925	741	38183	27123	69,17	X

Nadleśnictwo Trzebciny nadzoruje gospodarkę łowiecką w 6 obwodach wydzierżawionych przez sześć kół łowieckich. Według najnowszej kategoryzacji obwody łowieckie nr 6, 8, 19 i 20 zostały zaliczone do kategorii jako „bardzo dobry”, obwód nr 21 do kategorii obwodów dobrych, obwód nr 7 do kategorii obwodów średnich. Średni, procentowy udział powierzchni leśnej dla obwodu łowieckiego na terenie Nadleśnictwa Trzebciny wynosi 70 %. Największy z nich przypada dla obwodu łowieckiego nr 6 i wynosi 86 %, zaś najmniejszy jest w obwodzie łowieckim nr 19 (49 %). Obwody łowieckie zajmują powierzchnię ogółem 38 925,00 ha, w tym pow. leśną 27 123,00 ha. Podstawowe gatunki łowne w tych obwodach to jeleń, daniel, sarna oraz dzik, a ze zwierzyny drobnej lis, borsuk, zając szarak, kuny, ptactwo łowne. Gatunkami IGO najczęściej występującymi na terenie Nadleśnictwa Trzebciny jest jenot oraz szop pracz.

*Stan liczebności zwierzyny oraz realizacja rocznych planów łowieckich w sezonie
łowieckim 2017/2018*

Nr obwodu łowieckiego	Jelenie			Daniele			Sarny			Dziki		
	In-went.	Plan	Wyk.	In-went.	Plan	Wyk.	In-went.	Plan	Wyk.	In-went.	Plan	Wyk.
6	101	39	37	53	10	9	138	12	11	40	35	35
7	54	21	20	13	7	5	145	31	27	21	46	38
8	95	46	41	0	0	0	174	26	23	31	62	41
19	84	57	46	21	9	8	178	39	38	48	75	75
20	120	71	68	17	4	2	288	45	42	53	68	96
21	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Razem:	454	234	212	104	30	24	923	153	141	193	286	285
% wykonania	90,6			X	80,0		X	92,2		X	99,7	

*Stan liczebności zwierzyny oraz realizacja rocznych planów łowieckich w sezonie
łowieckim 2018/2019*

Nr ob- wodu ło- wieckiego	Jelenie			Daniele			Sarny			Dziki		
	In- went.	Plan	Wyk.	In- went.	Plan	Wyk.	In- went.	Plan	Wyk.	In- went.	Plan	Wyk.
6	111	44	45	64	6	5	145	10	9	10	35	36
7	51	17	17	9	1	1	138	31	21	7	25	27
8	103	37	35	0	0	0	157	21	21	8	20	38
19	77	46	44	19	8	6	164	38	33	12	42	63
20	103	64	62	10	0	0	271	42	40	24	52	94
21	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Razem:	445	208	203	102	15	12	875	142	124	61	174	258
% wykonania	97,6			X	80,0		X	87,3		X	148,3	

*Stan liczebności zwierzyny oraz realizacja rocznych planów łowieckich w sezonie
łowieckim 2019/2020*

Nr ob- wodu ło- wieckiego	Jelenie			Daniele			Sarny			Dziki		
	In- went.	Plan	Wyk.	In- went.	Plan	Wyk.	In- went.	Plan	Wyk.	In- went.	Plan	Wyk.
6	105	40	41	68	6	6	147	12	11	10	25	22
7	55	23	24	13	5	3	135	23	22	9	20	20
8	106	44	44	0	0	0	156	22	20	10	35	33
19	76	48	47	21	10	10	161	37	36	13	36	36
20	106	56	53	9	0	0	232	35	31	15	38	38
21	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Razem:	448	211	209	111	21	19	831	129	120	57	154	149
% wykonania	99,1			X	90,5		X	93,0		X	96,8	

*Stan liczebności zwierzyny oraz realizacja rocznych planów łowieckich w sezonie
łowieckim 2020/2021*

Nr ob- wodu ło- wieckiego	Jelenie			Daniele			Sarny			Dziki		
	In- went.	Plan	Wyk.	In- went.	Plan	Wyk.	In- went.	Plan	Wyk.	In- went.	Plan	Wyk.
6	115	44	43	50	5	4	128	8	7	8	25	23
7	61	24	26	12	5	5	135	25	21	9	21	9
8	110	46	44	0	0	0	129	0	0	21	14	16
19	72	43	43	22	13	14	157	36	34	16	52	52
20	105	53	53	4	0	0	230	27	20	14	49	49
21	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Razem:	463	210	209	88	23	23	779	96	82	68	161	149
% wykonania	99,5			X	100,0		X	85,4		X	92,5	

*Stan liczebności zwierzyny oraz realizacja rocznych planów łowieckich w sezonie
łowieckim 2021/2022*

Nr ob- wodu ło- wieckiego	Jelenie			Daniele			Sarny			Dziki		
	In- went.	Plan	Wyk.	Inwent.	Plan	Wyk.	In- went.	Plan	Wyk.	In- went.	Plan	Wyk.
6	93	36	32	34	2	1	120	14	13	7	21	7
7	60	25	23	10	2	2	125	17	12	7	21	5
8	100	34	35	0	0	0	159	18	19	6	14	22
19	74	47	39	22	12	1	152	30	30	15	46	14
20	107	51	48	3	0	0	210	16	14	16	49	56
21	0	29	26	0	0	0	0	8	8	0	19	7
Razem:	434	222	203	69	16	4	766	103	96	51	170	111
% wykonania	91,4			X	44,4		X	93,2		X	65,3	

*wykonanie łącznie z odstrzałem sanitarnym

*Stan liczebności zwierzyny oraz realizacja rocznych planów łowieckich w sezonie
łowieckim 2022/2023*

Nr ob- wodu ło- wieckiego	Jelenie			Daniele			Sarny			Dziki		
	In- went.	Plan	Wyk.	In- went.	Plan	Wyk.	In- went.	Plan	Wyk.	In- went.	Plan	Wyk.
6	186	38	36	30	2	0	110	13	10	6	12	8
7	120	30	26	2	0	0	142	20	16	6	18	8
8	119	45	41	0	0	0	174	25	23	7	17	6
19	132	47	43	16	4	1	147	23	24	15	54	65
20	119	61	52	0	0	0	225	23	16	16	57	77
21	77	31	30	0	0	0	141	12	11	5	13	4
Razem:	753	252	228	48	6	1	939	116	100	55	171	168
% wykonania	90,5			X	16,7		X	86,2		X	98,2	

*wykonanie łącznie z odstrzałem sanitarnym

*Stan liczebności zwierzyny oraz realizacja rocznych planów łowieckich w sezonie
łowieckim 2023/2024*

Nr ob- wodu ło- wieckiego	Jelenie			Daniele			Sarny			Dziki		
	In- went.	Plan	Wyk.	In- went.	Plan	Wyk.	In- went.	Plan	Wyk.	In- went.	Plan	Wyk.
6	102	38	38	33	0	0	106	13	12	7	18	7
7	53	25	19	0	0	0	152	25	20	4	8	9
8	112	38	34	0	0	0	132	27	26	7	14	9
19	68	38	38	16	4	4	150	26	24	12	36	30
20	115	53	49	0	0	0	168	22	14	20	56	16
21	90	33	30	0	0	0	134	9	8	4	9	4
Razem:	540	225	208	49	4	4	842	122	104	54	141	75
% wykonania	92,4			X	100,0		X	85,2		X	53,2	

*wykonanie łącznie z odstrzałem sanitarnym

*Stan liczebności zwierzyny oraz realizacja rocznych planów łowieckich w sezonie
łowieckim 2024/2025*

Nr ob- wodu ło- wieckiego	Jelenie			Daniele			Sarny			Dziki		
	In- went.	Plan	Wyk.	In- went.	Plan	Wyk.	In- went.	Plan	Wyk.	In- went.	Plan	Wyk.
6	105	33	27	25	0	0	108	10	9	14	30	6
7	55	14	10	0	0	0	127	20	19	5	10	4
8	119	26	25	0	0	0	127	24	22	7	10	16
19	84	41	39	8	0	0	150	28	28	15	31	60
20	120	52	38	0	0	0	185	24	16	18	38	12
21	92	28	26	0	0	0	121	5	5	6	10	3
Razem:	575	194	165	33	0	0	818	111	99	65	129	101
% wykonania	85,1			X	0		X	89,2		X	78,3	

*wykonanie łącznie z odstrzałem sanitarnym

*Stan liczebności zwierzyny oraz realizacja rocznych planów łowieckich w sezonie
łowieckim 2025/2026*

Nr ob- wodu ło- wieckiego	Jelenie			Daniele			Sarny			Dziki		
	In- went.	Plan	Wyk.	In- went.	Plan	Wyk.	In- went.	Plan	Wyk.	In- went.	Plan	Wyk.
6	85	25	28	25	0	0	102	9	4	11	33	1
7	55	10	7	0	0	0	144	19	14	9	12	2
8	126	30	27	0	0	0	138	22	20	7	10	3
19	79	38	26	0	0	0	151	23	21	13	29	0
20	117	48	46	0	0	0	173	20	18	18	34	34
21	87	26	26	0	0	0	138	15	13	5	7	17
Razem:	549	177	160	25	0	0	846	108	90	63	125	57
% wykonania	90,4			X	0		X	83,3		X	45,6	

*wykonanie łącznie z odstrzałem sanitarnym

*Stan liczebności zwierzyny oraz realizacja rocznych planów łowieckich w sezonie
łowieckim 2026/2027*

Nr ob- wodu ło- wieckiego	Jelenie			Daniele			Sarny			Dziki		
	In- went.	Plan	Wyk.	In- went.	Plan	Wyk.	In- went.	Plan	Wyk.	In- went.	Plan	Wyk.
6	81	27	-	0	0	-	62	7	-	8	28	-
7	53	10	-	0	0	-	131	21	-	6	12	-
8	127	31	-	0	0	-	138	21	-	7	17	-
19	72	28	-	0	0	-	146	17	-	8	22	-
20	118	49	-	0	0	-	174	17	-	25	72	-
21	85	25	-	0	0	-	131	10	-	8	23	-
Razem:	536	170	-	0	0	-	782	93	-	62	174	-
% wykonania	-			X	-		X	-		X	-	

*wykonanie łącznie z odstrzałem sanitarnym

Zestawienie zagęszczenia zwierzyny grubej na podstawie inwentaryzacji zwierzyny przeprowadzonej w 2026 r. w porównaniu ze stanami docelowymi określonymi w WŁPH do osiągnięcia w 2033 r.

Nr obwodu łowieckiego	Nazwa Koła łowieckiego	Jelenie		Daniele		Sarny		Dziki	
		obecne	docelowe	obecne	docelowe	obecne	docelowe	obecne	docelowe
6	Nr 63 „Żubr”	11,8	12,9	0	3,1	0,9	1,8	1,2	1,0
7	Nr 2 „Przepiórka”	8,5	8,8	0	0	2,1	2,0	1,0	1,0
8	Nr 145 „Wieniec”	17,8	16,8	0	0	1,9	1,8	1,0	1,0
19	Nr 89 „Wda”	12,4	9,8	0	3,8	2,5	2,4	1,4	1,0
20	Nr 86 „Szarlata”	16,8	13,1	0	3,9	2,5	2,5	3,6	1,0
21	Nr 15 „Budowlani”	17,3	16,2	0	0	2,7	2,7	1,6	1,0

W ramach nadzoru nad gospodarką łowiecką w obwodach wydzierżawionych w zakresie właściwego zagospodarowania obwodów łowieckich oraz realizacji zadań wynikających z rocznych planów łowieckich, nadleśnictwo przeprowadzało coroczne spotkania z przedstawicielami kół łowieckich. Współpracę z kołami łowieckimi można ocenić jako dobrą.

7. Ochrona przyrody

Zagadnienia przedstawione w programie ochrony przyrody opracowanym dla Nadleśnictwa Trzebciny na lata 2017 - 2026 r. realizowane były w nadleśnictwie na bieżąco.

7.1. Ochrona różnorodności biologicznej

Podczas prowadzenia prac z zakresu gospodarki leśnej zwracano szczególną uwagę na zachowanie różnorodności gatunkowej i genowej, a także na zachowanie bogactwa i różnorodności ekosystemów, zgodnie ze wskazówkami zawartymi w programie ochrony przyrody. Szczególną ochroną obejmowano cenne przyrodniczo gatunki zwierząt i roślin, poprzez identyfikowanie i ochronę ich stanowisk, a także pozostawianie biogrup i kęp oraz pozostawianie drzew dziuplastych do naturalnego rozkładu.

Nadleśnictwo Trzebciny stosowało się również do wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej, zgodnie z Rozporządzeniem ministra klimatu i środowiska z dnia

27.03.2023 r. a także wdrażało zasady Standardu ochrony różnorodności przyrodniczej na terenie nadleśnictw nadzorowanych przez Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu, wprowadzonego zarządzeniem nr 49/2023 z dnia 20.12.2023 r.

7.2. Kształtowanie stref ekotonowych

Wszelkie prace z zakresu gospodarki leśnej były wykonywane z uwzględnieniem zachowania już istniejących naturalnych, zróżnicowanych pod względem flory i fauny, pasów w niezmienionej formie na granicach różnych ekosystemów, a w miejscach, gdzie było to uzasadnione, tworzone nowe strefy ekotonowe.

W celu kształtowania sztucznej strefy ekotonowej wprowadzano gatunki, które zwiększą różnorodność drzewostanów znajdujących się na styku z ekosystemami nieleśnymi np. wokół rzek, jezior, bagien, użytków ekologicznych, przy szlakach komunikacyjnych, osadach.

7.3. Kształtowanie stosunków wodnych

Przy wykonywaniu prac hodowlanych i pielęgnacyjnych dążono do tworzenia i rozwoju wielowarstwowych, wielopiętrowych i różnorodnych drzewostanów, będących rezerwuarami wody lub stanowiących strefy ochronne ekosystemów wodnych i bagiennych. Dodatkowym czynnikiem wspomagającym kształtowanie gospodarki wodnej był rozwój populacji bobra, tworzącego naturalne spiętrzenia i zbiorniki wodne. Szczególną ochroną otaczano również wszelkie siedliska hydrogeniczne, przez zindywidualizowanie zasad postępowania gospodarczego, m.in. ochronę brzegów zbiorników i cieków wodnych, pozostawianie wokół nich oraz przy bagnach stref ekotonowych, w których nie dopuszcza się cięć zupełnych, zachowywanie ich i ewentualne odtwarzanie, między innymi dzięki realizowaniu programu małej retencji.

7.4. Postępowanie w obiektach objętych ochroną i formy ochrony przyrody

Duże znaczenie w ochronie przyrody ma znajomość podstawowych zagadnień z ochrony przyrody, a zwłaszcza znajomość roślin i zwierząt objętych ochroną gatunkową. W związku z powyższym dla pracowników nadleśnictwa organizowane były szkolenia, a

także udostępniano pracownikom terenowym różnorodne materiały i źródła , służące rozszerzaniu i utrwalaniu ich znajomości tej tematyki.

Pracownicy Służby Leśnej, korzystając z posiadanej i sukcesywnie poszerzanej wiedzy, monitorowali obszary administrowane przez Nadleśnictwo Trzebciny, wielokrotnie zgłaszając informacje dotyczące zaobserwowanych cennych obiektów przyrodniczych.

W efekcie ustanowiono 5 nowych pomników przyrody:

1. w Leśnictwie Pohulanka 5 drzew: w oddz. 355 c - dąb szypułkowy, w oddz. 355 c – choina kanadyjska, w oddz. 356 h – daglezja zielona, w oddz. 310 j – cis pospolity, w oddz. 337 a – lipa drobnolistna, ustanowione pomnikami przyrody uchwałą Rady Gminy Osie nr XIII/100/26 z dnia 20.02.2026 r.

Łącznie z nowymi obiektami związanymi z ochroną przyrody, na dzień 28.09.2026 r. na terenie Nadleśnictwa Trzebciny występują niżej wymienione obiekty:

Tabela nr 1 Rezerваты przyrody

Lp.	Nazwa rezerwatu	Rodzaj rezerwatu	Powierzchnia [ha]	Akt powołujący	Plan Ochrony	Numer CRFOP	Cel ochrony
1.	Jezioro Piaszczyno	Krajobrazowy	158,99*	Rozporządzenie nr 279/01 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 2 października 2001 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody	Zarządzenie RDOŚ w Bydgoszczy z dnia 27.08.2024 r. 2024.08.27 - 2044.08.27	PL.ZI-POP.1393.RP.1087	Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych, przyrodniczych i krajobrazowych ekosystemu jeziora Piaszczyno.
2.	Jezioro Ciche	Torfowiskowy	37,67	Zarządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 26 stycznia 1994 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody	Zarządzenie RDOŚ w Bydgoszczy z dnia 03.12.2018 r. (Poz. 6147) 2018.12.05 - 2038.12.20	PL.ZI-POP.1393.RP.614	Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie malowniczo położonych śródlęśnych jezior wraz z ich otoczeniem i unikalną w tej części Borów Tucholskich roślinnością wodną i torfowiskową.
3.	Jezioro Martwe	Wodny	3,96	Zarządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 12 listopada 1996 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody	Zarządzenie nr 0210/2012 RDOŚ w Bydgoszczy 2012.09.12 - 2032.09.27	PL.ZI-POP.1393.RP.675	Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie ekosystemu jeziora dystroficznego wraz z torfowiskiem przejściowym i wysokim oraz brzożyny bagiennej.

Tabela nr 2 Parki krajobrazowe

Lp.	Nazwa PK	Akt powołujący	Powierzchnia ogólna PK	Powierzchnia w zasięgu N- ctwa*	Numer CRFOP
			[ha]		
1.	Wdecki Park Krajobrazowy	Rozporządzenie Nr 52/93 Wojewody Bydgoskiego z dnia 16 lutego 1993 r. w sprawie utworzenia parku krajobrazowego pod nazwą "Wdecki Park Krajobra- zowy"	22318,91 + 4873,53(Otu- lina)	8394,30 + 228,72 (Otu- lina)	PL.ZI- POP.1393.PK.149
* - powierzchnia geometryczna z warstwy geometrycznej GDOŚ					

Tabela nr 3. Obszary chronionego krajobrazu

Lp.	Nazwa	Akt powołu- jący	Powierzchnia ogólna OCHK	Powierzchnia w zasięgu N- ctwa*	Numer CRFOP	Cel ochrony
			[ha]			
1.	Śliwicki Obszar Chronio- nego Kra- jobrazu	Rozporządzenie Nr 9/1991 Wo- jewody Bydgo- skiego z dnia 14 czerwca 1991 r. w sprawie utworzenia 22 obszarów krajo- brazu chronio- nego w woje- wództwie bydgo- skim	26 506,73	7976,8	PL.ZI- POP.1393.OCHK.23	Racjonalna gospodarka leśna, polegająca na za- chowaniu różnorodności biologicznej siedlisk kompleksu Borów Tu- cholskich. Dominuje kra- jobraz równiny sandro- wej z pagórkami moreno- wymi i nielicznymi wy- dmami. Występują bar- dzo dobre warunki dla zbierania runa leśnego. Walory rekreacyjne ob- niża jednak niewielki udział wód powierzch- niowych.
* - powierzchnia geometryczna z warstwy geometrycznej GDOŚ						

Tabela nr 4 Obszar Natura 2000

Lp.	Nazwa obszaru	Akt powołujący	Powierzchnia ogólna	Powierzchnia w zasięgu N-ctwa*	Dyrektywa	Numer CRFOP	Cel ochrony
			[ha]				
1.	Bory Tucholskie - PLB220009	Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 października 2008 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000	322 535,87	Cała powierzchnia Nadleśnictwa	Dyrektywa ptasia (OSO)	PL.ZI-POP.1393.N2 K.PLB220009.B	Obszar specjalnej ochrony ptaków, W ostoi występuje co najmniej 28 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 6 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Gniazduje tu 107 gatunków ptaków.
2.	Sandr Wdy - PLH040017	Decyzja Komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2008) 8039) (2009/93/WE)	7927, 58	1066	Dyrektywa siedliskowa (SOO)	PL.ZI-POP.1393.N2 K.PLH040017.H	Specjalny obszar ochrony siedlisk, Głównym celem ochrony obszaru Sandr Wdy jest zachowanie cennych i zagrożonych w skali Europy siedlisk przyrodniczych oraz ochrona rzadkich gatunków roślin i zwierząt wchodzących w skład doliny rzeki Wdy oraz otaczających ją Borów Tucholskich.

* - powierzchnia geometryczna z warstw geometrycznej GDOŚ

* - powierzchnia geometryczna z warstwy geometrycznej GDOŚ

Tabela nr 5 Zespół przyrodniczo-krajobrazowy

Lp.	Nazwa obszaru	Akt powołujący	Powierzchnia ogólna	Powierzchnia w zasięgu N-ctwa*	Numer CRFOP	Cel ochrony
			[ha]			
1.	Dolina Rzeki Prusiny	Rozporządzenie Nr 14/97 Wojewody Bydgoskiego z dnia 14 kwietnia 1997 r. w sprawie uznania za zespół przyrodniczo - krajobrazowy na terenie województwa bydgoskiego	234,29	234,29	PL.ZI-POP.1393.ZPK.373	Szczególnym celem ochrony Zespołu Przyrodniczo-Krajobrazowego „Dolina Rzeki Prusiny” jest ochrona wieloplanowej mozaiki krajobrazowej.
2.	Dolina Rzeki Ryszki	Rozporządzenie Nr 14/97 Wojewody Bydgoskiego z dnia 14 kwietnia 1997 r. w sprawie uznania za zespół przyrodniczo - krajobrazowy na terenie województwa bydgoskiego	358,41	189,11	PL.ZI-POP.1393.ZPK.23	Dolina rzeki Ryszki wcięta w równinę sandrową Borów Tucholskich, zróżnicowana pod względem florystycznym - fitosocjologicznym. Otoczenie rzeki stanowią dobrze zachowane zbiorowiska leśne, torfowisko wysokie oraz ekstensywnie używane łąki.
3.	Dolina Rzeki Sobińska	Rozporządzenie Nr 14/97 Wojewody Bydgoskiego z dnia 14 kwietnia 1997	556,35	18,39	PL.ZI-POP.1393.ZPK.382	Obszar doliny Sobińskiej Strugi jest mozaiką zbiorowisk nieleśnych o

	Struga - gmina Osie	r. w sprawie uznania za zespół przyrodniczo - krajobrazowy na terenie województwa bydgoskiego				wysokich wartościach przyrodniczych i dzięki temu wyróżnia się na tle rozległego kompleksu leśnego Borów Tucholskich. Liczne łąki i murawy kserotermiczne i acydofilne, grądy, olsy, obszary źródliskowe na zboczach doliny. Siedlisko licznej fauny wodnej, rzadkich roślin chronionych, cenne zbiorowiska turzyc wysokich.
* - powierzchnia geometryczna z warstwy geometrycznej GDOŚ						

Tabela nr 6 Pomniki przyrody

Lp.	Leśnictwo	Adres leśny	Gatunek	Obwód [cm]*	Ilość [szt]
Gmina Śliwice					16
1.	Lisiny	12-28-1-02-182 -h -00	Dąb szypułkowy	437, 440	2
2.	Lisiny	12-28-1-02-182 -i -00	Dąb szypułkowy	470	1
3.	Lisiny	12-28-1-02-183 -a -00	Dąb szypułkowy	360, 510	2
4.	Łoboda	12-28-1-03-10 -b -01	Sosna pospolita	320	1
5.	Łoboda	12-28-1-03-39A -a -00	Dąb szypułkowy	343	1
6.	Łoboda	12-28-1-03-42 -i -00	Sosna pospolita	362	1
7.	Siwe Bagno	12-28-1-05-185 -h -00	Dąb szypułkowy	471	1
8.	Siwe Bagno	12-28-1-05-217 -a -00	Dąb szypułkowy	333, 370, 436, 370, 332, 325, 417	7
Gmina Osie					106
9.	Pohulanka	12-28-1-04-312 -b -00	Dąb szypułkowy	416, 332, 330, 293	4
10.	Pohulanka	12-28-1-04-312 -c -00	Dąb szypułkowy	350	1
11.	Pohulanka	12-28-1-04-312 -d -00	Dąb szypułkowy	241	1
12.	Pohulanka	12-28-1-04-313 -c -00	Dąb szypułkowy	390	1
13.	Pohulanka	12-28-1-04-339 -m -00	Dąb szypułkowy	342, 257, 375	3
14.	Pohulanka	12-28-1-04-340 -g -00	Jarząb brekinia	140	1
15.	Pohulanka	12-28-1-04-340 -x -00	Dąb szypułkowy	467, 384	2
16.	Pohulanka	12-28-1-04-356 -g -00	Dąb szypułkowy	365	1
17.	Pohulanka	12-28-1-04-355 -c -00	Dąb szypułkowy	314	1
18.	Pohulanka	12-28-1-04-355 -c -00	Choina kanadyjska	220	1
19.	Pohulanka	12-28-1-04-356 -h -00	Daglezja zielona	300	1
20.	Pohulanka	12-28-1-04-337 -a -00	Lipa drobnolistna	356	1
21.	Pohulanka	12-28-1-04-310 -j -00	Cis pospolity	92	1
22.	Smolarnia	12-28-2-08-202 -j -00	Sosna pospolita	246, 248, 222, 205, 195, 209, 209, 213, 263, 249, 225, 210, 215, 219, 258, 203, 200, 220, 204, 304, 197	21
23.	Wygoda	12-28-2-11-107 -a -00	Wiąz szypułkowy	445	1
24.	Wygoda	12-28-2-11-125 -g -00	Dąb szypułkowy	450, 350	2
25.	Wygoda	12-28-2-11-125 -k -00	Dąb szypułkowy		17

				390, 390, 440, 340, 320, 320, 320, 270, 330, 330, 360, 250, 320, 350, 300, 300, 360	
26.	Wygoda	12-28-2-11-125 -k -00	Sosna pospolita	230	1
27.	Wygoda	12-28-2-11-126 -h -00	Dąb szypułkowy	350, 380, 480	3
28.	Wygoda	12-28-2-11-126 -h -00	Świerk pospolity	240-310	24
29.	Wygoda	12-28-2-11-126 -j -00	Dąb szypułkowy	340, 440, 370, 310, 330, 480, 310, 280	8
30.	Wygoda	12-28-2-11-126 -j -00	Sosna pospolita	230, 250	2
31.	Wygoda	12-28-2-11-126 -l -00	Świerk pospolity	350	1
32.	Wygoda	12-28-2-11-129 -i -00	Dąb szypułkowy	560	1
33.	Wygoda	12-28-2-11-215 -g -00	Lipa drobnolistna	375	1
34.	Zacisze	12-28-2-12-109 -j -00	Sosna pospolita	235	1
35.	Zacisze	12-28-2-12-109 -j -00	Dąb szypułkowy	320	1
36.	Zalesie	12-28-2-13-224 -g -00	Dąb szypułkowy	383	1
37.	Zalesie	12-28-2-13-224 -h -00	Jesion wyniosły	390	1
38.	Zalesie	12-28-2-13-238 -h -00	Głaz narzutowy	-	1
Gmina Drzycim					2
38.	Wydry	12-28-2-10-267 -x -00	Głaz narzutowy	-	1
39.	Wydry	12-28-2-10-257 -j -00	Cis pospolity	262	1
RAZEM:					124
* - na podstawie przeglądu dokonanego jesienią 2025 roku					

- 29 użytków ekologicznych o łącznej powierzchni 113,34 ha, uznanych Rozporządzeniem nr 1/2004 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 19.01.2004, Dziennik Urzędowy Województwa Kujawsko-Pomorskiego nr 8 poz. 76. Obecnie w poszczególnych gminach trwają prace nad uaktualnieniem aktów powołujących użytki ekologiczne. Konieczna jest również weryfikacja stanu użytków ekologicznych na gruncie, ponieważ w związku z niedoborem wody w ostatnich latach i za przyczyną sukcesji naturalnej, część z nich mogła zatracić swój charakter i wartości przyrodnicze.

Tabela nr 7 Użytki ekologiczne

Lp.	Leśnictwo	Adres leśny	Powierzchnia [ha]	Numer CRFOP
Gmina Śliwice				
1.	Łoboda	12-28-1-03-31 -f -00	1,64	PL.ZIPOP.1393.UE.0416052.723
2.	Łoboda	12-28-1-03-41 -b -00	0,78	PL.ZIPOP.1393.UE.0416052.724
3.	Zimne Zdroje	12-28-1-07-63 -n -00	0,9	PL.ZIPOP.1393.UE.0416052.720

4.	Zimne Zdroje	12-28-1-07-63 -o -00	1,47	PL.ZIPOP.1393.UE.0416052.721
5.	Zimne Zdroje	12-28-1-07-63 -p -00	0,46	PL.ZIPOP.1393.UE.0416052.722
	Zimne Zdroje	12-28-1-07-63 -r -00	0,43	
Gmina Cekcyn				
6.	Szklana Huta	12-28-2-09-36 -l -00	2,54	PL.ZIPOP.1393.UE.0416012.725
7.	Szklana Huta	12-28-2-09-37 -a -00	2,8	PL.ZIPOP.1393.UE.0416012.726
	Szklana Huta	12-28-2-09-37 -d -00	9,93	
8.	Szklana Huta	12-28-2-09-38 -c -00	4,07	PL.ZIPOP.1393.UE.0416012.727
9.	Szklana Huta	12-28-2-09-38 -f -00	1,11	PL.ZIPOP.1393.UE.0416012.728
10.	Szklana Huta	12-28-2-09-39 -c -00	9,15	PL.ZIPOP.1393.UE.0416012.729
11.	Szklana Huta	12-28-2-09-40 -c -00	0,75	PL.ZIPOP.1393.UE.0416012.730
	Szklana Huta	12-28-2-09-40 -f -00	1,07	
Gmina Osie				
12.	Pohulanka	12-28-1-04-301 -h -00	2,59	PL.ZIPOP.1393.UE.0414072.716
13.	Pohulanka	12-28-1-04-324 -c -00	9,02	PL.ZIPOP.1393.UE.0414072.717
14.	Pohulanka	12-28-1-04-325 -b -00	11,79	PL.ZIPOP.1393.UE.0414072.718
15.	Pohulanka	12-28-1-04-326 -b -00	9,46	PL.ZIPOP.1393.UE.0414072.719
16.	Zazdrość	12-28-1-06-231 -i -00	0,76	PL.ZIPOP.1393.UE.0414072.715
17.	Zazdrość	12-28-1-06-267 -c -00	4,56	PL.ZIPOP.1393.UE.0414072.713
18.	Zazdrość	12-28-1-06-268 -b -00	4,35	PL.ZIPOP.1393.UE.0414072.714
19.	Zimne Zdroje	12-28-1-07-167 -c -00	0,82	PL.ZIPOP.1393.UE.0414072.711
20.	Zimne Zdroje	12-28-1-07-168 -c -00	7,48	PL.ZIPOP.1393.UE.0414072.712
21.	Wygoda	12-28-2-11-16 -a -00	11,75	PL.ZIPOP.1393.UE.0414072.734
22.	Wygoda	12-28-2-11-46 -c -00	1,41	PL.ZIPOP.1393.UE.0414072.737
23.	Wygoda	12-28-2-11-46 -d -00	1,55	PL.ZIPOP.1393.UE.0414072.738
24.	Wygoda	12-28-2-11-74 -b -00	1,99	PL.ZIPOP.1393.UE.0414072.739
25.	Wygoda	12-28-2-11-155 -j -00	1,33	PL.ZIPOP.1393.UE.0414072.735
26.	Wygoda	12-28-2-11-214 -c -00	0,36	PL.ZIPOP.1393.UE.0414072.736
Gmina Drzycim				
27.	Wydry	12-28-2-10-239 -j -00	2,1	PL.ZIPOP.1393.UE.0414032.733
28.	Wydry	12-28-2-10-260 -a -00	3,94	PL.ZIPOP.1393.UE.0414032.731
29.	Wydry	12-28-2-10-260 -b -00	0,98	PL.ZIPOP.1393.UE.0414032.732
RAZEM:			113,34	

7.5. Cenne siedliska przyrodnicze

Aktualnie nadleśnictwo zabezpieczyło środki finansowe w planie na 2027 r. na wykonanie opracowania weryfikacji siedlisk przyrodniczych wytypowanych na podstawie wcześniejszych opracowań, będących wynikiem inwentaryzacji siedlisk i roślin (INVENT) z 2007 r., późniejszych aktualizacji i korekt, danych ujętych w programie ochrony przyrody na lata 2017-2026 oraz propozycji służb terenowych, a także siedlisk hydrogenicznym wskazanym w ramach programu ochrony mokradeł GOSH. Weryfikacja objąć ma płaty siedlisk przyrodniczych występujących poza siedliskowymi obszarami Natura 2000, z wyłączeniem rezerwatów przyrody, znajdujących się na terenie Nadleśnictwa Trzebciny. Prace te będą zlecone do wykonania podmiotowi zewnętrznemu.

Wykaz cennych siedlisk przyrodniczych przedstawia tabela poniżej:

Kod siedliska	Nazwa siedliska	Powierzchnia [ha]	Liczba stanowisk
6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie	1,81	1
91D0	Bory i lasy bagienne	35,61	6
91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	6,16	5
9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny	28,13	20
RAZEM:		71,71	32

7.6. Stanowiska cennych roślin i zwierząt

Nadleśnictwo Trzebciny prowadzi ewidencję i monitoring stanowisk chronionych i cennych gatunków roślin i zwierząt, z bieżącą aktualizacją wykazów oraz danych na mapie w oparciu o wewnętrzne uregulowania. Szczegółowe zestawienie zinwentaryzowanych stanowisk gatunków cennych zostało przekazane wykonawcy PUL.

Na terenie Nadleśnictwa Trzebciny aktualnie ochroną strefową zwierząt nie są objęte żadne gatunki zwierząt.

Zabiegi ochronne, działania i zmiany w obiektach chronionych – wg lat

Rok	Opis działania, zdarzenia, zmiany
Rezerwat przyrody "Jezioro Piaseczno"	
2017, 2019	Konserwacja grodzienia cisa pospolitego w wydzielaniu 12-28-1-06-280 -d -00 zgodnie z PO rezerwatu.
2017	Poprawka, dosadzenie cisa wraz z motyczeniem wokół sadzonek.
2017	Cięcia przygodne - usunięcie drzew niebezpiecznych przy gnieździe cisa
2018	Motyczenie wokół sadzonek cisa
2024	Koszenie wokół sadzonek cisa
2024	Ustanowienie Planu ochrony na lata 2024-2044 - Zarządzenie RDOŚ w Bydgoszczy z dnia 27.08.2024 r.
2025	Wprowadzenie okresowego zakazu wstępu na teren szlaku turystyczno - edukacyjnego ze względu na występowanie licznych drzew niebezpiecznych
Rezerwat przyrody "Jezioro Ciche"	
2018	Ustanowienie Planu ochrony na lata 2018-2038 - Zarządzenie RDOŚ w Bydgoszczy z dnia 03.12.2018 r.
2020	Demontaż grodzienia zgodnie z PO rezerwatu.
2022	Cięcia przygodne - usunięcie drzew niebezpiecznych
2022	Demontaż grodzienia zgodnie z PO rezerwatu.
2022	Demontaż grodzienia zgodnie z PO rezerwatu.
Rezerwat przyrody "Jezioro Martwe"	
2018	Czyszczenie wczesne
2022	Demontaż grodzienia
2025	Czyszczenie późne
Nadleśnictwo Trzebciny	
2020	Weryfikacja powierzchni Lasów HCVF, ekosystemów referencyjnych
2024	Uporządkowanie sytuacji prawnej użytków ekologicznych na terenie Gminy Śliwice.
2024	Weryfikacja terenowa propozycji Klubu Przyrodników w sprawie powołania nowego rezerwatu przyrody "Dolina Wdy"
2024-2025	Weryfikacja oraz zmapowanie lasów obszarów cennych przyrodniczo kategorii OCP1 oraz OCP2.
2024-2025	Weryfikacja oraz zmapowanie lasów HCV oraz ekosystemów referencyjnych
2025	Uporządkowanie sytuacji prawnej użytków ekologicznych na terenie Gminy Drzycim - UCHWAŁA NR XIII/66/2025 RADY GMINY DRZYCIM z dnia 4 lutego 2025 r.
2025	Uporządkowanie sytuacji pomników przyrody na terenie Gminy Drzycim - UCHWAŁA NR IV/19/2024 RADY GMINY DRZYCIM z dnia 19 czerwca 2024 r.
2025	Ostateczne oględziny (we współpracy z RDOŚ, RDLP, WPK) proponowanego przez KP nowego rezerwatu przyrody "Dolina Wdy" - uznanie propozycja za niezasadną
2025	Weryfikacja terenowa oraz doprecyzowywanie Starolasów z etapu I i II.
2025	Zniesienie dwóch okazów pomników przyrody w Leśnictwie Pohulanka (1 szt.) oraz Zalesie (1 szt.) - UCHWAŁA NR XII/92/25 RADY GMINY OSIE z dnia 18 grudnia 2025 r.
2026	Uznanie nowych pomników przyrody w leśnictwie Pohulanka - UCHWAŁA NR XIII/100/26 RADY GMINY OSIE z dnia 20 lutego 2026 r.
2026	Uporządkowanie sytuacji pomników przyrody na terenie gminy Śliwice. Uporządkowanie sytuacji pomników przyrody w leśnictwie Zalesie (Grzybek).
2026	Wprowadzenie niezbędnych zmian w zakresie ekosystemów referencyjnych - dodanie i usunięcie wydzieli.

2026	Uporządkowanie sytuacji prawnej użytków ekologicznych na terenie Gminy Cekcyn - UCHWAŁA UCHWAŁA NR XVIII/151/2026 RADY GMINY CEKCYN z dnia 22 czerwca 2026 r.
2026	Wymiana tablic informacyjno - edukacyjnych w rezerwatach przyrody na terenie Nadleśnictwa Trzebciny.
do końca 2026	Wymiana oraz uzupełnienie brakującego oznakowania pomników przyrody na terenie Nadleśnictwa Trzebciny.

8. Wnioski wynikające z porównania powierzchni leśnej i zasobów drzewnych w kolejnych planach urządzania lasu

Parametry i wskaźniki oceniające zasoby drzewne – Nadleśnictwo Trzebciny (TABELA XIII)

Wyszczególnienie		Jednostka	Stan na					
			1.10.1975	1.01.1986	1.01.1997	1.01.2007	1.01.2017	1.01.2027
Powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona		ha	14228	14894	15068	15291	15340	15372
Zasoby miąższości		tys.m3	2052	2699	3659	4295	4338	4301
Przeciętna zasobność w drzewostanach na 1 ha w klasach wieku	IIa	m3			69	92	93	107
	IIb	m3			154	198	158	187
	IIIa	m3			222	262	262	278
	IIIb	m3			259	283	306	301
	IVa	m3			264	300	324	342
	IVB	m3			292	307	330	357
	Va	m3			336	340	333	358
	Vb	m3			360	372	361	378
	VI	m3			357	383	387	411
	VII i starsze	m3			352	368	357	391
	KO	m3			288	247	277	298
	KDO	m3			294	265	299	358
	BP	m3				-	-	-
Przeciętna zasobność w drzewostanach na 1 ha (pow. Leśnej zal. I niezal.)		m3			244	281	283	304
Przeciętny wiek drzewostanów		lat			62	68	68	69
Przeciętna miąższość użytków rębnych na 1 ha (za okres ubiegły)		m3				1,07	2,49	3,2
Przeciętna miąższość użytków przedrębnych na 1 ha (za okres ubiegły)		m3				2,98	2,44	2,8

Przeciętna zasobność na 1 ha w Nadleśnictwie Trzebciny wzrastała od stanu z 01.01.1984 r. do stanu z 01.01.2027 r., w ostatnim dziesięcioleciu z 283 m³/ha do 304 m³/ha.

Podobne zmiany nastąpiły w przeciętnym wieku drzewostanów z 68 lat na 69 lat.

9. Promocja i edukacja

Nadleśnictwo Trzebciny funkcjonuje w ramach LKP Bory Tucholskie wobec czego naturalnym jest, że edukacja przyrodnicza wpisana jest w jego działalność. W ramach zadań związanych z promocją nadleśnictwa, gospodarki leśnej oraz ochrony przyrody nadleśnictwo współpracuje z lokalnymi placówkami oświatowo-wychowawczymi, prasą i innymi mediami, prowadzi stronę internetową, współorganizuje konkursy wiedzy przyrodniczo-leśnej i pożarniczej oraz prowadzi pogadanki dla dzieci i młodzieży w terenie oraz w sali edukacyjnej. Nadleśnictwo sporządziło i systematycznie realizuje „Program edukacji Leśnej Społeczeństwa” na lata 2017-2026.

Obiekt służące edukacji leśnej:

- Ścieżka przyrodniczo-leśna Jezioro Wypalanki (oddana do użytku w 2009 roku),
- Sala wystawiennicza przy Nadleśnictwie (oddana do użytku w 2010 roku),
- Sale edukacyjno-konferencyjna (adaptowany budynek gospodarczy – oddany do użytku w 2013 roku),
- Szkołka leśna „Wydry”,
- Punkt widokowy przy ścieżce edukacyjnej,
- Pomost widokowy na jeziorze Wypalanki,
- Punk widokowy na powierzchni pokłaskowej (wybudowany w 2014 roku),
- Ścieżka biegowo-marszowa w Leśnictwie Zacisze (powstała w roku 2025)
- Mała Retencja w Leśnictwie Smolarnia (wybudowana w roku 2021)

Wydawnictwa edukacyjne:

- Folder Nadleśnictwa Trzebciny 2023 rok,
- Folder Ścieżka przyrodniczo-leśna Jezioro-Wypalanki,

- Mapy LKP Bory Tucholskie 2025 rok

Bieżące działania z zakresu edukacji leśnej:

- Współorganizacja konkursu Małą ojczyzną są nasze Bory są (Zespół szkół w Śliwicach”,
- Współorganizacja konkursu przyrodniczego – szkoła podstawowa w Wierzchach
- Edukacja w leśnictwach; Wydry, Łoboda, Zalesie,
- Udział w lokalnych imprezach masowych; Dzień Ziemi, Dni Borów Tucholskich, Dni Osia, Sprzątanie Świata, Tydzień leśny, Choinka dla szkół,
- Udział w wojewódzkich i ogólnopolskich imprezach,
- Prowadzenie pogadanek, spotkań i zajęć z dziećmi i młodzieżą, przybliżanie pracy leśnika, zapoznanie z przyrodą okolicznych lasów,
- Opracowanie i przygotowanie materiałów dydaktycznych do prowadzenia zajęć,
- Prowadzenie spotkań i osobami dorosłymi,
- Systematyczne doposażanie w pomoce dydaktyczne; literaturę, sprzęt, materiały szkolne,
- Prace pielęgnacyjne przy miejscach pamięci i cmentarzach rodowych i ewangelickich
- Bieżące utrzymanie ścieżki edukacyjnej.

Średnia roczna ilość uczestników zajęć prowadzonych przez Nadleśnictwo Trzebciny wynosi 3-4 tys. osób. Głównym odbiorcą edukacji prowadzonej przez Nadleśnictwo są dzieci szkół podstawowych i młodzież gimnazjalna. Do tych też grup przede wszystkim kierowane są i opracowywane programy spotkań. Największym powodzeniem cieszą się zajęcia w terenie, w leśnictwie lub na ścieżce edukacyjnej. Pozytywnie odbierane są spotkania z leśnikiem w szkołach i konkursy wiedzy związanej z leśnictwem i przyrodą.

Edukacją w Nadleśnictwie zajmuje się średnio około 10 osób, 2 specjalistów służby leśnej, leśniczowie i podleśniczowie oraz sporadycznie nadzór nadleśnictwa.

Turystyka i rekreacja

Teren Nadleśnictwa Trzebciny jest bardzo atrakcyjny turystycznie, na co składają się takie czynniki jak:

- Przepływającą przez nadleśnictwo rzeka Wda z malowniczymi skarpami,
- Zalew Żurski,
- Liczne jeziora i cieki wodne,
- Bardzo wysoka lesistość terenu, a więc baza do zbiorów płodów runa leśnego; jagód i grzybów,
- Związana z tym wszystkim, dobrze rozwinięta i prosperująca baza turystyczna; hotele, apartamenty, agroturystyka, restauracje i inne atrakcje turystyczne.

Z myślą o turystach nadleśnictwo:

- zagospodarowało i modernizowało wszystkie istniejące miejsca postojów
- odnowiło wspólnie z PTTK szlaki turystyczne
- wymieniło tablice informacyjne przy obiektach budzących szczególne zainteresowanie turystów.
- Udostępniło w programie Zanoćuj w lesie 1100 ha na terenie Leśnictwa Pohulanka.
- Prowadzi aplikację ogólnodostępną pn. Czas w Las oraz Lasy Kujaw i Pomorza, gdzie turyści znajdują lokalizacje, skatalogowane zgodnie z charakterystyką poszczególnych miejsc.
- utworzyło 2 ścieżki biegowo-marszowe w Leśnictwie Zacisze o długości 5 km i 3 km, wyposażone w 2 wiaty z ławostołami, miejscem postoju, przebieralnią oraz 8 tablicami edukacyjno-informacyjnymi.

10. Stan infrastruktury leśnej

10.1. Gospodarka nieruchomościami

W omawianym okresie nadleśnictwo sprzedało sześć lokali mieszkalnych – sprzedaż w trybie art. 40a Ustawy o lasach. Są to:

- pustostan w os. Laski 28, Leśnictwo Zimne Źdroje o nr inw. 122/92/2,
- budynek mieszkalny w m. Łązek, Leśnictwo Wygoda o nr inw. 110/96,
- Budynek mieszkalny w os. Kamionka, Leśnictwo Lisiny o nr inw. 110/97
- Trzy lokale mieszkalne w bud. 3-rodzinnym w os. Laski 32 o nr-ach inw. 122/98/1, 122/98/2, 122/98/3.

Aktualny stan infrastruktury mieszkaniowej przedstawia się następująco:

Lp.	Rodzaj lokali	Ilość	Uwagi
1	Mieszkanie leśniczego	11	11 Leśnictw
2	Nadleśniczówka	1	
3	Lokale mieszkalne pozostałe	4	
Ilość lokali mieszkalnych ogółem		16	

*dane wg Programu Gospodarowania Zasobami lokalowymi

10.2. Działalność inwestycyjno-remontowa

Działalność inwestycyjno-remontowa nadleśnictwa w latach 2017–2026 obejmowała szereg działań mających na celu utrzymanie i rozwój infrastruktury leśnej, poprawę warunków pracy, rozwój sieci drogowej, a także dostosowanie substancji mieszkaniowej i użytkowej do aktualnie obowiązujących przepisów i norm technicznych. Szczególny nacisk położono na dostosowanie budynków do wymogów związanych z ograniczeniami w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw stałych.

W ramach tego procesu przeprowadzono wymianę kotłów centralnego ogrzewania oraz modernizację kotłowni. Przeprowadzono również termomodernizację części budynków administracyjnych i gospodarczych, obejmującą m.in. wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, modernizację systemów grzewczych oraz montaż energooszczędnych źródeł światła i instalacji fotowoltaicznych.

Celem tych działań była poprawa efektywności energetycznej, ograniczenie emisji zanieczyszczeń oraz obniżenie kosztów eksploatacyjnych. W ramach modernizacji infrastruktury przeprowadzono również przebudowę kancelarii leśnictw, mającą na celu dostosowanie ich do obowiązujących standardów funkcjonalnych.

Rozwinięto także zaplecze techniczne nadleśnictwa poprzez zakup zestawu maszyn leśnych na Szkółkę Wydry, w tym Kultywator KUL, Wyorywacz WSA 1300, Przystawkę do wysiewu nawozów, bronę talerzową oraz instalacji stacji ładowania pojazdów elektrycznych w ramach programu „Las energii”. W analizowanym okresie podejmowano również liczne

działania przyrodnicze, turystyczne do których należą m.in. realizacja projektu małej retencji wodnej oraz budowa ścieżki edukacyjno – aktywizującej.

Źródłami finansowania inwestycji były:

Rok	Źródło finansowania					
	103	105	213	409	426	Suma
2017	816 380,21		196 096,88			1 012 477,09
2018	592 866,93					592 866,93
2019	444 303,33			17 276,42		461 579,75
2020	80 035,67		7 500,00	14 166,67		101 702,34
2021	642 808,04			1 076 541,91		1 719 349,95
2022	679 504,44	751 784,77	57 400,00			1 488 689,21
2023	324 720,10	3 285 751,23	34 000,00			3 644 471,33
2024	1 618 426,44	1 260 044,47				2 878 470,91
2025	704 730,90	1 105,24			11 956,50	717 792,64
2026*	174 245,79					174 245,79
SUMA	6 078 021,85	5 298 685,71	294 996,88	1 107 985,00	11 956,50	12 791 645,94

* Wykonanie roku 2026 dotyczy miesięcy styczeń – czerwiec

Do najważniejszych zrealizowanych działań inwestycyjnych należą:

Rok	Nr zad. inv.	Opis zadania inwestycyjnego	Wartość
2017	IN/17/B.NCTW	Modernizacja i termomodernizacja budynku biura Nadleśnictwa Trzebciny	492 672,11 zł
2017	IN/17/D.SM G	Modernizacja nawierzchni drogi pożarowej nr 5 - Leśnictwo Smolarnia.	310 844,08 zł
2018	IN/17/B.G SB	Budowa budynku gospodarczego w Leśnictwie Wydry	229 101,91 zł
2019	IN/19/LISINY	Przystosowanie pomieszczeń gospod. na kancelarię – Leśnictwo Lisiny	207 007,24 zł
2019	IN/19/DR WYG	Modernizacja nawierzchni drogi pożarowej nr 11 i nr 13 - L-ctwo Wygoda	320 844,73 zł
2021	IN/18/RETENC	Odtworzenie zbiornika wodnego oraz utworzenie obszaru mokradłowego w Nadleśnictwie Trzebciny	1 337 548,51 zł
2021	IN/20/DR ZZ	Przebudowa drogi leśnej od Leśniczówki Zimne Źdroje do miejscowości Laski.	233 501,15 zł
2022	IN/22/FWOLTB	Instalacja fotowoltaiczna do mocy 40 kW,	135 224,23 zł
2022	IN/22/GRUNTY	Zakupy gruntów	401 857,96 zł
2022	IN/20/B.G.SM	Rozbudowa z przebudową budynku gospodarczego w Leśnictwie Siwe Bagno	233 198,75 zł
2022	IN/20/SAMOCH	Zakup busa VW Caravelle	192 053,85 zł
2022	IN/20/ZA ZDRO	Remont budynku mieszkalnego L-ctwa Źądrość.	240 860,77 zł
2023	IN/23/AUTO P	Zakup auta ppoż. Toyota HILUX 4x4	180 026,70 zł
2023	IN/23/GRUNTY	Zakupy gruntów- dz. 144/2, dz. 145, dz. 146, dz. 154/5. Wartość gruntu.	122 045,86 zł
2023	IN/23/GRUNTY	Zakupy gruntów - dz. 144/2, dz. 145, dz. 146, dz. 154/5. Drzewostan	246 185,44 zł
2023	IN/23/PIECE	Zaprojektowanie i wykonanie modernizacji kotłowni wraz z wymianą kotła centralnego ogrzewania w bud. 2-rodz.	144 330,66 zł

2023	IN/21/POHULA	Wymiana stolarki okiennej i drzwiowej w L-ctwie Pohulanka	135 027,63 zł
2023	IN/16/DR ŁOB	Modernizacja nawierzchni drogi pożarowej nr 19 w L-ctwie Łoboda.	1 692 714,17 zł
2024	IN/24/SZKOL	Utwardzenie dojazdu na Szkółce	189 218,71 zł
2024	IN/24/GRUNTY	Zakupy gruntów - działka nr 66/2	181 331,44 zł
2024	IN/24/GRUNTY	Zakupy gruntów - Działka 132/3	139 310,76 zł
2024	IN/24/GRUNTY	Zakupy gruntów - Działka 154	103 606,20
2024	IN/23/ZACISZ	Przebudowa z rozbudową budynku mieszkalnego w L. Zacisze	503 858,95 zł
2024	IN/22/PRZY.W	Budowa przyłącza wodociągowego do Leśniczówki Wydry.	119 133,31 zł
2024	IN/24/DR.P10	Przebudowa drogi leśnej nr 17 w Leśnictwie Zacisze	254 433,89 zł
2024	IN/24/DR.P10	Przebudowa drogi leśnej nr 10 w Leśnictwie Zacisze	1 139 863,81 zł
2025	IN/24/GRUNTY	Zakupy gruntów - rola kl. IV a o pow.1,9960 ha, dz. ewid 199/1.	100 855,70 zł
2025	IN/25/SCIEZK	Ścieżka edukacyjno-aktywizująca. Budowa ścieżki biegowej wyposażonej w towarzyszącą infrastrukturę turystyczną	109 721,72 zł

* w tabeli ujęto zadania inwestycyjne o wartości powyżej 100 000,00 zł.

10.3. Kompleksowy projekt adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu – mała retencja nizinna.

Nadleśnictwo Trzebciny w analizowanym okresie obowiązywania PUL aktywnie uczestniczyło w realizowanym przez PGL LP programie Małej Retencji Wodnej. Zadania realizowane były ze środków zewnętrznych w ramach projektu „Kompleksowy projekt adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu – mała retencja oraz przeciwdziałanie erozji wodnej na terenach nizinnych” współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

W ramach przedsięwzięcia zrealizowane zostało następujące zadanie:

- 1) Odtworzenie zbiornika wodnego oraz utworzenie obszaru mokradłowego w Leśnictwie Smolarnia, obejmująca swoim zakresem budowę przepustu z zastawką, celem spiętrzenia wody na istniejącym obiekcie. W efekcie utworzono dwa zbiorniki wodne wraz z terenem mokradłowym. Wartość zadania wyniosła 1 337 548,51 zł

Głównym celem realizacji przedsięwzięcia było zwiększenie małej retencji wodnej w lasach poprzez zatrzymanie i zgromadzenie wód opadowych oraz roztopowych, jak również zapobieganie niekontrolowanemu odpływowi wód, a tym samym zwiększenie uwodnienia istniejących bagien i mokradeł oraz poprawę stosunków wodnych siedlisk leśnych.

Nadleśnictwo Trzebciny zamierza kontynuować realizację działań małej retencji wodnej w kolejnych latach.

11. Podsumowanie:

Analiza wykonania zadań przewidzianych w Planie Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Trzebciny na lata 2017 – 2026 daje podstawy do uznania, że plan został zrealizowany we właściwy sposób.

12. Uwagi końcowe

Nadleśnictwo Trzebciny składa podziękowanie kierownictwu i pracownikom Biura Urządzenia Lasu za zaangażowanie w opracowanie Planu Urządzenia Lasu dla nadleśnictwa oraz za bardzo dobrą, merytoryczną i rzetelną współpracę z Nadleśnictwem podczas prac terenowych i kameralnych.

**Stanisła
w Śpica**

Elektronicznie
podpisany przez
Stanisław Śpica
Data: 2026.09.29
07:15:11 +02'00'